

Llobregós

informatiu

NÚM 18 - JUNY - JULIOL 2006

LA VALL DEL LLOBREGÓS,
ESPAI PROTEGIT

LA FESTA DEL ROSER

PROBLEMÀTICA SANITÀRIA

Núm 18 - juny - juliol 2006

Revista bimestral d'informació i opinió

EDITA:

Associació del Patrimoni Artístic
i Cultural de Torà
c/ Convent, s/n
25750 TORÀ
Tel. 670 050 347

Subscripcions i publicitat:

Rosa M. Santamaria 973 473 253

CONSELL DE REDACCIÓ:

Antònia Balagué, Albert Brau, Ramon Fitó, Maria Garganté, Fermí Manteca, Ferran Miquel, Maria Morros, Ramon Palou, Imma Raluy, Daniel Vidal
Coordina: Xavier Sunyer

COL-LABORADORS HABITUALS

Roger Besora, Montse Graells, Noemí Mases, Montse Miquel, Marta Miramunt, Xavi Moreno, Montse Oliva, Sílvia Porta, Ramon Santes-masses, Montse Torné, Montse Vives

COL-LABOREN EN AQUEST NÚMERO

Mònica Casanoves, Antoni Ferrer, Josep M. Freixas, Josep Jounou, Carles Llongueras, Carme Martinell, Miquel Parramon, Josep M. Santesmasses, Marta Vidal.

Fotografia: Xavier Sunyer

Disseny i maquetació: Fermí Manteca

Correcció lingüística: Marta Vidal

Subscripció anual: 12,00 Euros

A l'estranger: consultar preus

Número solt: 2,30 Euros

Dipòsit legal: L -798-2003

Impressió: Impremta Barnola (Guissona)

Tiratge: 700 exemplars

Aquest número està imprès en paper ecològic, elaborat sense clor

<http://www.llobregos.info>

correu-e: info@llobregos.info

Membre de l'Associació
Catalana de la Premsa
Comarcal

és una publicació bimestral. Hi pot participar i/o col·laborar tothom que ho desitgi. El Consell de Redacció no subscriu necessàriament les opinions expressades pels autors dels articles, que en són els responsables. La Redacció manifesta que no està obligada a acceptar totes i cadascuna de les col·laboracions rebudes.

Portada: L'Espai d'Interès Natural del Llobregós ofereix paratges insòlits i paisatges fantàstics. (Foto: X. Sunyer)

Contingut

5

Caminada en la diada dels caçadors, a Castellfollit

9

Presentació d'un llibre a la Biblioteca de Torà

13

25a Caminada Popular de Torà

20

Festa de Roser a Torà amb la dansa dels priors i priores

23

Pels camins de l'EIN: 12 pàgines a tot color

52

Les cuineres del Llobregós.

Editorial

- 3 Editorial
- 5 Noticiari
- 12 ... de la Vall
- 17 Pedagogia
- 21 La salut
- 23 Especial EIN
- 36 Foto record
- 38 El ventilador
- 41 Agenda
- 42 Opinions
- 45 Entitats
- 46 El temps
- 47 Passatemp
- 49 No em feu cas
- 50 Des del balcó
- 52 La nostra cuina
- 53 Esports

... i a més, suplement de regal:
- *El Còmic de la Premsa Comarcal*

Diu la dita que "any de neus, any de béns", i ens agradaria que aquests dies que encetem ens portessin bonança a tots nosaltres. No sé si estarem de tanta sort perquè si la pluja no acaba de decidir-se, els pagesos no podran festejar l'hora de la collita amb l'alegria que voldrien. I en el terreny polític, la meteorologia ens està portant ràfegues de vent amb cops de força que afecten molt més del que es preveia i amb un estiu que, aprovat o no l'Estatut, s'endevina molt calent. Nosaltres, des de la redacció, ens seguim fent ressò d'aquestes i moltes altres inquietuds.

Les pàgines centrals de la revista, ens submergeixen en la riquesa del nostre espai d'interès natural, l'EIN del Llobregós. És un assumpte d'especial importància saber trobar l'equilibri entre la conservació paisatgística i la necessitat de poder viure de la terra. Tothom interessat en com pot repercutir la proposta definitiva de l'actual projecte de la Xarxa Natura 2000, que està suscitant força incerteses entre la pagesia afectada, trobarà informació en aquest número del Llobregós.

Altres notícies que ens encanta il·lustrar-vos són les activitats culturals, religioses i festives que amb tant d'entusiasme es fan als nostres pobles: caramelles, teatre, visites culturals, passejades a peu i en bicicleta per disfrutar de la natura, que demostren la vitalitat i les ganes de trobada. Per als que hi vau ser i per aquells que no, feu una parada a la Festa del Roser de Torà i a la Caminada Popular.

Els lectors conserveu viva la revista amb la vostra participació, més creativa en la secció *des del balcó* i més punyent o informativa en l'apartat d'*Opinió*. Com sempre, les seccions habituals, d'entre les quals destacarem l'entrevista al locutor de Ràdio Altiplà i una foto per recordar. I -consell de metge- el molt refrescant *Ventilador*, dedicat, com no podia ser d'una altra manera, al mal de cap de l'atenció sanitària.

Ens retrobem en ple estiu!

www.llobregos.info

AMB EL SUPORT DE

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

INSTITUT
D'ESTUDIS
ILERDENCS
Fundació Pública de la Diputació de Lleida

COOPERATIVA
D'ARTESA

TORÀ tel. 973 473 152

Agrobotiga: vins, olis, caves ...

Adobs, fitosanitaris

Cereals

Llavors

Pinsos

Lubricants

Jardineria

Productes de neteja

bar-restaurant

LA CASA DEL
PA I LA COCA

can pep

PAU VENDRELL FITÓ

ctra. d'igualada - principat d'andorra
telèfon 93 869 30 38

castellfollit de riubregós
(barcelona)

Enriqueta
peruqueria unisex
perfumeria

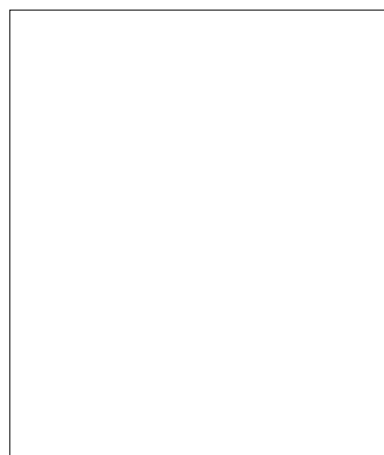
C/ Vall, 2 - Tel. 973 47 31 57 -TORÀ (Lleida)

FLECA
PASTISSERIA

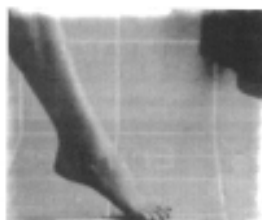
PERETÓ
Major, 2
Tel. 973 476 018
SANAÜJA

Ctra. de Lleida, 1
Tel. 973 460 458
PONTS

JOSEP ALARCON BERNAL

FONTANERIA, CALEFACCIÓ
I AIRE CONDICIONAT

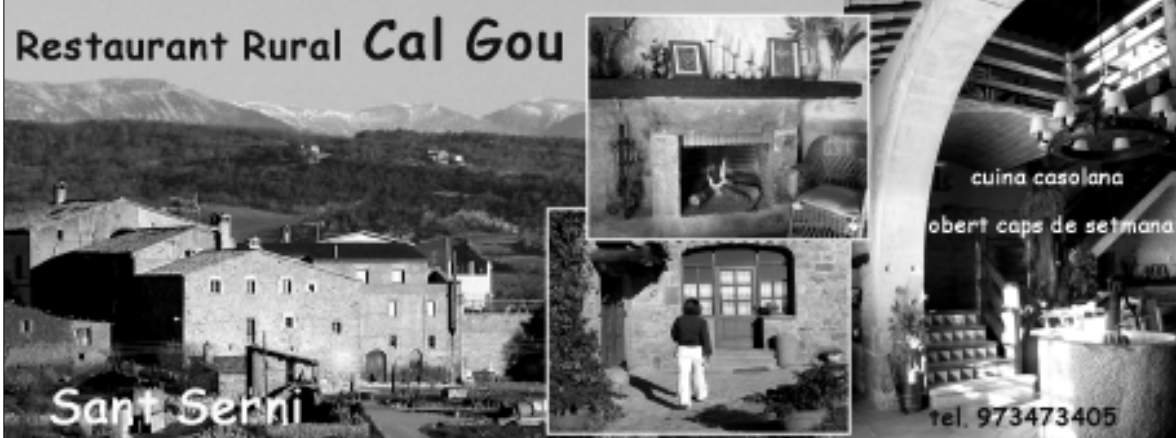

EL CONFORT

La calefacció de terra amb aigua, imita el calor d'una forma natural, de baix a dalt, ràpida per la qual es considera com la calefacció ideal, permetent un màxim confort i benestar.

C/ Eras, 15 • Tel. 973 47 32 67 • 25750 TORÀ

Restaurant Rural Cal Gou

Sant Serni

cuina casolana
obert caps de setmana

tel. 973473405

El Centre Municipal de Cultura de Cervera visita Ivorra

El passat dia 22 d'abril, dins els actes de la Setmana Cultural de Sant Jordi, el Centre Municipal de Cultura de Cervera va organitzar una visita guiada a Ivorra. Van ser una trentana de persones les que es van desplaçar a aquesta població del Llobregós fent la primera parada al Santuari de Santa Maria o del Sant Dubte. Posteriorment, van anar al nucli d'Ivorra on van visitar la població i van admirar la torre medieval, la cisterna, l'església parroquial, el reliquiari i les restes de les muralles medievals.

Al Sant Dubte van estar acompanyats per Fermí Manteca, el qual els va explicar la història del prodigi del segle XI i la trajectòria i significació que ha tingut durant mil anys, mentre que la Maria Garganté els va guiar en la visita al poble, explicant de manera exhaustiva la història, els edificis emblemàtics, les nissagues i les vicissituds d'aquesta població de la Segarra.

Amb motiu d'aquesta activitat cultural, anomenada «conèixer la comarca», el Centre Muni-

cipal de Cultura va fer un recull de gravats i goigs del Sant Dubte i Santa Maria d'Ivorra, que va ser repartit entre els assistents. *Fermí Manteca*

Diada dels caçadors

El dia 1 de maig, com cada any, a Castellfollit vàrem celebrar la diada dels caçadors. Entre les activitats organitzades, destaquem en aquest cas, la tradicional caminada que es fa al matí, en la qual el Domingo Noguera és qui porta la veu cantant.

La d'aquest any va ser a Cal Nillo, recorregut que alternava camins coneguts amb d'altres que actualment no es fan servir. Vàrem passar per la vall que es troba entre Cal Maset i Cal Nillo: un bosc de roures molt bonic i molt agradable, d'aquells que fa goig tornar-hi a passar. La gent va quedar gratament sorpresa de trobar-nos amb aquest entorn, ja que estem molt acostumats al paisatge de secà i sovint oblidem que també tenim aquests racons tan bonics. A Cal Nillo ens esperava la coca amb xocolata i la beguda. La tornada, fins a Mas de Magrà i d'aquí fins a Castellfollit, pel camí de la font del Coure. *Josep M. Freixas*

Els més petits, protagonistes de les caramelles de Sanaüja

El diumenge de Pasqua, després de la missa major, van tenir lloc unes simpàtiques caramelles protagonitzades per la mainada de Sanaüja i dirigides pel rector Mn. Enric Bonet. Un nombros grup de nens i nenes va interpretar cançons tradicionals a la plaça Major, davant la concurrència de nombrosos assistents i van repetir la cantada a la Placeta d'Estudi. Els infants van estar acompanyats pel tradicional aixecament de les ballestes i per la música dels grallers sanaüjencs. *Maria Garganté*

Nova delimitació de la Xarxa Natura 2000 al Llobregós

La proposta d'ampliació de la xarxa Natura 2000, recentment aprovada, ha exclòs de la ZEPA del Llobregós (zona d'especial protecció per a les aus) les terres de conreu dels plans de Castellfollit de Riubregós, Ivorra, Massoteres, Torà i Biosca.

Aquestes terres de conreu inicialment havien estat incorporades a l'espai protegit, la qual cosa feia inviable un hipotètic rec de compensació del canal Segarra-Garrigues a la Vall.

Amb la nova delimitació res impedeix la creació del futur rec de compensació que, de fer-se, pot comportar un impacte econòmic considerable en assegurar l'abastament d'aigua a la població, l'agricultura i la indústria de la Vall.

Excloses les terres de conreu del pla, la Xarxa Natura 2000 al Llobregós estarà formada per les guixeres de Castellfollit, Ivorra, Palouet, Torà i Biosca, que gaudiran de la classificació de zona ZEPA.

Les guixeres són l'hàbitat dels matollars gipsícoles, una vegetació d'un elevat interès botànic i amb una àrea de distribució reduïda a causa de la seva regressió, per això el Govern proposarà a la Unió Europea designar aquestes guixeres llocs d'importància comunitària (LIC).

La Generalitat ha anunciat que convocarà anualment línies d'ajut específiques per a projectes de conservació i restauració, d'ús públic, de divulgació i interpretació, etc. en aquest espai.

Es preveu que Natura 2000 contribueixi a la creació d'ocupació en sectors com l'ecoturisme i el turisme rural, la comercialització de productes locals amb valor afegit i els serveis ambientals i educatius, impulsant el desenvolupament local basat en el patrimoni natural i cultural. *Xavier Sunyer*

Obertura d'un carrer a Anfesta

Anfesta ha obert un nou carrer d'accés al nucli pel sector de migdia, que l'uneix a la carretera que enllaça la B-300 amb la 1412. Fins ara disposava d'un únic accés, insuficient a vegades per arribar a tots els indrets del poble. S'ha aprofitat l'obertura del nou carrer per millorar també els serveis bàsics d'aquest sector, que es trobaven en un estat urbanístic lamentable. A més de l'enderrocament d'alguna casa ruïnosa, s'ha construït un talús de pedra on s'assenta el carrer, s'ha pavimentat la calçada i s'ha proveït tota la nova zona de clavegueram i enllumenat públic. Tot plegat amb un pressupost de 13.000 euros, finançat entre la Diputació de Lleida i el mateix Ajuntament.

En conjunt, l'obra modernitza la imatge que ofereix Anfesta, vista des de la carretera, a més de facilitar-ne l'accessibilitat. *Ferran Miquel*

Trobada musical a Sanaüja

La tarda del diumenge de Pasqua va tornar a tenir la música com a protagonista, sota l'organització de l'Associació ARCS i la fundació Castell de Sanaüja. En l'any dedicat a Mozart, joves intèrprets de diferents poblacions -Biosca, Solsona, Mollerussa i Igualada, entre d'altres-, van delectar el públic assistent amb la seva música. *Maria Garganté*

El Centre Cultural de Tàrrega visita Vallferosa

Membres de l'APACT van guiar, durant la diada de Sant Jordi, una caminada organitzada pel Centre Cultural de Tàrrega al terme de Torà, en la qual van prendre part una vintena de membres d'aquesta entitat Urgellenca.

L'excursió a peu es va iniciar al mas Clavells, per a continuació visitar la torre de Vallferosa, mas Solà, horta Merites i Torà.

Alguns dels participants en la caminada van fer palesa la seva sorpresa pel mal estat en què es troba el pont de les Merites, tot i tractar-se d'un dels espais més atractius de la vila. APACT

Caramelles a Castellfollit de Riubregós

«Molt bon dia, obriu les portes, us veníem a cantar...» Són les caramelles de Castellfollit de Riubregós.

Enguany, entre petits, joves i grans hem estat

més de trenta cantaires. Acompanyats al piano per la Laia Noguera i Vilaró, hem cantat a Missa, a plaça i pels carrers del poble. El programa constava d'un bonic vals de caramelles anomenat "La gran Pasqua florida" i facilitat per Mn. Urbici Santamaria, el mossèn d'Ardèvol. Després, una alegre sardana, "Bona Festa", de Josep Vicens "Xaxu", i per acabar unes corrandes amb melodia del Pirineu i lletres recollides de diferents cançoners, però la darrera estrofa és original de l'Esther Closa i Tomás i diu:

*A Castellfollit un dia
tot va ser ja més tranquil
van arribar les Caramelles
per passar-ens-ho divertit.*

Gràcies a tothom i fins un altre any, que puguem fer una bona cantada! Carles Llongueras i Morera

SERVEIS FUNERARIS DE TORÀ, BIOSCA I SANAÜJA

FUNERÀRIA MONTANER DE CALAF

SERVEI PERMANENT 24 HORES

Avda. de la Pau n° 12 CALAF tel. 938698548 - 938698491 - 938680011

REPRESENTANT A TORÀ

LLUÍS SOLÉ MONTAÑA i TERESA MIRASÓ PASCUET

C/ Sant Gil n° 1, 2on, 4º edifici Molí. Torà telf 699373274

REPRESENTANT A BIOSCA I SANAÜJA

ANTONI PARRA LÓPEZ

C/ Vilas s/n. Sanaüja tel. 973476078 - 679483950

AGRIPLANT HUGUET S.L.

Reforestacions **ah**

Tallades de millora

Estassada de matolls

Tef. 938698019

Ruta literària per la Vall del Llobregós

FOTO: MARIA GARGANTÉ

Els passats 6 i 13 de maig, la Vall del Llobregós va ser escenari de les rutes literàries organitzades pel Consell Comarcal de la Segarra i el Centre Municipal de Cultura de Cervera i que formen part de les activitats d'homenatge a l'escriptor d'origen segarrenc Manuel de Pedrolo.

Les rutes recreen el viatge a la Segarra que realitzà l'escriptor Josep M. Espinàs l'any 1962 i que publicà l'any 1972. El grup de teatre de Guissona *Els Quatre Gats* és l'encarregat de dur a terme breus representacions d'escenes relatades al llibre, com la que va tenir lloc a Sanaüja el passat dia 6 i que va continuar amb una visita a l'església i l'anada a Torà, on es va cloure la jornada amb una visita guiada al nucli antic de la població.

El dia 13, Torà va ser el punt de partida per iniciar la visita cap a Ivorra, Sant Ramon, Montfalcó, Estaràs i Sant Guim. A Ivorra van visitar el Santuari del Sant Dubte i hi van fer la representació d'una escena del llibre d'Espinàs. *Maria Garganté*

1a Trobada de BTT de la Segarra, a Sanaüja

FOTO: J. CONDAL

El dia 25 de març es va fer a Sanaüja la 1a Trobada de BTT de la Segarra, organitzada per la Peña Ciclista de Cervera i el Consell Esportiu amb la col.laboració dels Ajuntaments de Sanaüja i Biosca.

Hi varen participar 80 corredors de totes les edats vinguts de tota la comarca que van sortir de davant de les piscines de Sanaüja, agrupats per edats. El grup dels petits (de 6 a 12 anys) va realitzar un recorregut d'uns 16 km, mentre que els grans, a partir de 12 anys, el van fer de 25 km. Després de fer una volta per la font de Ferro i pels carrers de l'interior de la població, els petits van anar directes a Puig Arné, on es van trobar amb els grans, que van fer una ruta més llarga per l'EIN del Llobregós. La cursa va acabar a Biosca, on van tenir un molt bon acolliment a la plaça Major.

El Consell Esportiu té programades altres activitats esportives de les quals anirem informant en aquestes pàgines. *Imma Raluy*

Les festes d'Ivorra

La festa de Pasqüetes va aplegar, com cada any, moltes persones de la comarca al Santuari del Sant Dubte el diumenge després de Pasqua. Un cop acabada la missa, hi va haver el dinar de germanor al local social del poble, ja que el mal temps va impedir

de fer-ho a l'esplanada del mateix santuari com és costum de cada any.

Per altra banda, el dia 15 de maig, diada de Sant Isidre, es va celebrar amb la benedicció dels tractors i el dinar de tot el poble. *Fermí Manteca*

Presentació del llibre «FOC COLGAT» a la Biblioteca de Torà

El dissabte dia 29 d'abril a la Biblioteca Municipal de Torà va materialitzar-se la presentació del llibre 'FOC COLGAT' que és un volum dedicat a la memòria de Mn. Antoni Palou i Pujol, fill de Torà, que va morir a Solsona l'any 2001. L'autor del llibre, Mn. Climent Forner, al qual Mn. Antoni havia nomenat marmessor testamentari, ha portat a terme amb aquesta publicació un treball exhaustiu on ens mostra els diferents vessants del personatge com a sacerdot, com a poeta, com a professor del seminari de Solsona i com a rector de la parròquia de Serrateix, sense obviar el caire humà i peculiar d'aquest toranès desconegut per les generacions més joves.

Com a presentador de l'acte i moderador va oficiar Mn. Fermí Manteca, a qui van seguir Mn. Climent Forner, l'autor, en Josep Palou, nebot de Mn. Antoni com a representant de la família, en Jaume Huch, editor de la publicació i finalment l'alcalde de Torà, Mercè Valls. Cadascun d'ells va glossar diferents caires de la figura polièdrica de Mn. Palou, donant a conèixer molts aspectes de la seva vida que eren desconeguts per la majoria i que ara seran a l'abast de tots gràcies

a aquesta publicació on es recullen, a part de la seva 'producció' poètica i de les notes biogràfiques pertinents, molts testimonis de companys, alumnes i

FOTO: JORDI PALOU I BRAU

feligresos que van creuar-se pel seu itinerari vital.

Al final de l'acte es va lliurar una placa commemorativa a l'artífex del treball editorial, Mn. Climent Forner, donada per gentilesa del Consell Comarcal de la Segarra i lliurada a mà per en Josep Palou i Pujol, de 94 anys, germà de Mn. Antoni. *Albert Brau*

Semàfor a Biosca

Si ara fa un any el veïns de Biosca es queixaven de la perillositat de sortir i entrar al poble pels accessos que donen directament a la C-451, ara us informem d'una mesura que confiem sigui una millora per a la seguretat de conductors i vianants. Es tracta de la col·locació a l'entrada al poble en sentit nord d'un

semàfor indicador i detector de velocitat. El semàfor no passa inadvertit a cap conductor i es confia que incidirà en la reducció de la velocitat, velocitat que ja afavoreix el fet que la carretera tingui un sentit descendent i que el trànsit rodat no sigui molt gran, durant tot el seu tram fins a Solsona. *Imma Raluy*

*Al servei de la comarca
des de 1895*
Telèf. 938698019
Floristeria 938680301

AGRIPLANT HUGUET
SERVEI INTEGRAL DE JARDINERIA

Tècnic especialista en jardineria
Planificació, construcció i conservació de jardins

CENTRE DE JARDINERIA
c/ Figueras a Jorba s/n
08260 DALAÍ

Telèfon 699 63 30 20

"la Caixa"

Torà
Pl. de la Creu - Av. Solsona
25750 Torà
Tel. 973 47 34 10
Fax 973 47 38 15
E-mail: oficina.4378@lacaixa.es

Ctra. de Calaf, nau 2
25750 - TORÀ (Lleida)

Tel. 973 473 590
Fax 973 473 807

AUTOCARS
Prats Serrat

Ramon Prats Serrat

TRANSPORT ESCOLAR
SERVEIS NACIONALS I INTERNACIONALS
GRUPS PARTICULARS

Ctra. de Calaf, nau 2
25750 - TORÀ (Lleida)

Tel. 973 473 590
Fax 973 473 807

Hostal de Pinós

973 473 062

*Plaça del Santuari, sn
25287 Pinós*

MATERIALS PER A LA CONSTRUCCIÓ
BANY I COMPLEMENTS

JORDI VILAR, S.L.

Ctra. Manresa, km. 50 - 25280 SOLSONA
Tel. 973 47 2077 - Fax 973 48 2373

Tallers Porta
MAQUINÀRIA AGRÍCOLA

Josep Porta Gené
Avda. de Solsona, 22 - Tel. (973) 47 31 00
25750 TORÀ - LLEIDA

mobles
PEREZ

IL·LUMINACIÓ - DECORACIÓ - INTERIORISME

Plaça Barcelona'92, núm.3 • C/ Isidre Vilaró, 14 - 08280 CALAF (BCN) - Tel./Fax 93 868 04 28

CONSTRUCCIONS

J. Antoni Parra

C/ Vilàs, s/n • Tel. 973 47 60 78 • SANAÛJA

GROUP
FURAS

Furas, S.A. Cables & Cordsets

Avda. 23 de Gener, 1
Tel. 34.973.47.30.04-Fax: 34.973.47.33.49
e-mail: furas@furas.com - http://www.furas.com
25750 Torà (Lleida) - Spain

el **QUIOSC**
del passeig

Passeig Santo Colomando, 15
Tel. i Fax 93 863 02 76
08280 CALAF

Enllestida la pavimentació del carrer Pasterola a Biosca

A la primera quinzena d'abril es va acabar la primera fase de pavimentació del carrer Pasterola, que tenia un pressupost de 110.000 euros. La meitat del cost ha anat a càrrec de l'INCASOL i l'altra meitat l'ha finançat el PUSC. Les obres comprenen una renovació del clavegueram, l'aigua, l'enllumenat i la pavimentació del carrer.

La segona fase de l'obra, que sortirà a concurs en breu, ha de començar-se a realitzar abans de l'estiu. Previsiblement el finançament estarà repartit d'igual manera que en la 1a fase i el pressupost és de 160.000 euros. L'acabament està previst per al mes de novembre d'enguany. *Imma Raluy*

Recital poètic a Massoteres per Sant Jordi

MERCÈ SEL·LÉS

El dissabte 22 d'abril a la tarda al local social del poble, l'Associació de Gent Gran Camp-real va organitzar una activitat festiva en motiu de la diada de Sant Jordi. L'acte va consistir en un recital poètic musical on es barrejaven les poesies del Trobador de la Segarra, Joan Marbà, i l'acompanyament musical del grup Les Veus de Marcarrosa. El recital, que portava per títol "Silenci d'enyor", va ser seguit amb atenció per un nombrós grup de gent. Posteriorment, per finalitzar la trobada, l'associació va preparar un berenar sopar per a tots els assistents. *Marta Vidal*

L'aigua del Solsonès, més a prop de Biosca

El dia 12 de maig es va acabar la instal·lació del tub que abastirà el dipòsit municipal de Biosca amb l'aigua provinent de la comarca del Solsonès.

L'arribada d'aigua serà una realitat tan aviat com la Mancomunitat d'Aigües del Solsonès hagi donat el seu permís. Per la seva banda, el Consell Comarcal s'ha fet càrrec de les gestions, mentre que la Confederació Nacional de l'Ebre ha finançat l'obra amb 110.000 euros.

Caldrà, però, esperar al mes de juny per saber si l'ACA (Agència Catalana de l'Aigua), respectant el compromís del fins fa poc conseller Salvador Milà, aprova la sol·licitud per posar en marxa les obres de fer arribar les canonades a les masies.

El cost aniria a càrrec de l'ACA en un 50% i la resta el pagarien les masies beneficiades. *Imma Raluy*

Preparant la Festa Major

Ja s'està perfilant la Festa Major que es realitzarà des del divendres dia 11 d'agost fins al dimecres dia 16, Sant Roc, patró de Castellfollit.

Després del tradicional repic de campanes, el pregó i la inauguració de l'exposició. A la nit, havaneres tot sentint la marinada. L'endemà, cercavila amb la Cuca, Drac, gegants i grallers i una novetat: la Gala'06 amb artistes locals i comarcals per acabar ballant. El diumenge, sardanes, on podrem escoltar la recuperada sardana del mestre Serrat "El tapiol", animació infantil i ball. Segueix el programa el dilluns amb la caminada popular per arribar al dimarts dia 15, Mare de Déu d'agost amb la tradicional missa al Priorat de Santa Maria i concerts matí i tarda.

Per acabar, el dimecres dia 16, missa a l'església parroquial en honor a Sant Roc, cantada dels goigs, i al vespre sopar de germanor i ball de fi de festa. *Carles Llongueras*

EL GRUP DE TEATRE *ELS CAVALLERS* DE CASTELLFOLLIT ES CONSOLIDA

El diumenge de Rams, en sessió de tarda i nit, es va representar a Castellfollit "La Carbonera" en una aconseguida adaptació de la directora Carme Sala. La figura central (la Carbonera) va ser molt ben interpretada per la Josefina Vilamú. Aquesta és una obra d'entreteniment i davant la Carbonera van desfilant un seguit de personatges de caire costumista molt ben interpretats. El final de l'obra s'enllaça amb textos de diversos cantautors catalans i, fent paròdia, es reviu els anys de la repressió franquista en molts aspectes de la vida quotidiana. L'inevitable esment al nou Estatut

també va ser molt ben acollit. L'obra es va cloure amb un animat vals de Festa Major "Ball de Rams" entre les actrius i el públic.

La interpretació va ser molt bona i tothom s'ho van passar d'allò més bé.

Van acompanyar "la Carbonera" les següents actrius: Eva Sáiz, Lourdes Oliveras, Rosa Mas, Maria Rosa Cardona, Carme Cortina, Esther Closa, Alba Sánchez i Laia Trepal .

Felicitats i endavant!

«25 ANYS CAMINANT JUNTS»

La caminada popular de Torà organitzada per l'APACT el 30 d'abril de 2006 va ser, per sobre de tot, una gran festa.

El temps va acompanyar i la participació va ser extraordinària: 550 caminants. Mai no s'havia aconseguit un nombre tan elevat d'inscripcions.

Durant la jornada vam visitar cinc esglésies romàniques, totes dintre del terme de Torà, recordant d'aquesta manera la primera caminada de l'any 1981, ara fa vint-i-cinc anys.

Perquè tothom tingués un record del 25è aniversari de la caminada, vam estrenar unes samarretes amb la menció "25 anys caminant junts" i un logotip dissenyat per a l'ocasió pel Ramon Porta, de Cal Valentines.

Com a cloenda de la diada, el convent de Sant Antoni de Pàdua va acollir el berenar i una exposició de fotografies de totes les caminades, així com la projecció d'un audiovisual editat per Isidre Sunyer en el qual es recullen imatges de les caminades més significatives.

L'èxit de la caminada popular de Torà és un mèrit de tots: caminants, membres de l'APACT, empreses i comerços col·laboradors, bombers voluntaris... sense oblidar l'enyorat Jaume Coberó i Coberó, que va deixar una empremta que sempre ens ha guiat en l'organització de la caminada popular de Torà. (APACT)

**AQUEST ANY
HAN PARTICIPAT EN
LA CAMINADA POPULAR
550 CAMINANTS**

**Taller SANTI
SANAÜJA**

Crta. Guissona, s/n
Tel. 973 47 61 31
Mòbil. 636 32 86 16
25753 SANAÜJA (Lleida)

Pintors

C/. Escots, 6 Sanaüja Tel. 973 476 163

BLAI GABINET DE SERVEIS, S.L.

PONTS - Tel. 973-460-500

TORÀ - Tel. 973-473.155

GESTORIA

LABORAL - FISCAL

ASSEGURANCES

COMPTABILITATS

LLIBRERIA - PAPERERIA

GRAELLS

Sant Joan, 2 - Tel. 889 82 40

08280 CALAF

JAUME CULELL GRAU

PINTURA I DECORACIÓ

Tel. 973 473 573 Mòbil 658 89 16 43

TORÀ (Lleida)

Perruqueria
Ma. Elena

Perruqueria Home - Dones

C/ Orient, 6, 1er, 2a.
Telf. 973 47 32 91

TORÀ

FORMIGEST S.L.

CONSTRUCCIONS

Plaça del Vall, - 25750 TORÀ (Lleida)

QUEVIURES &
«LA FACINA»

M. ROSA TARRUELLA

C/ VALL, 4

TEL. 973 473 006

TORÀ (LLEIDA)

assessoria

COFISCO

S.L.

Plaça de la Creu, 3 - 25750 TORÀ (Lleida)

tel. / fax 973 47 33 17

e-mail: cofisco@teletime.es

VENDA DE:
OLIS, LUBRICANTS
I GRASSES

ESTACIÓ DE SERVEI

MÁS

SERVEI A DOMICILI DE GASOILS

Ctra. d'Andorra, s/n
Tel. 973 47 35 81
25750 TORÀ

«PERIQUITOS» DEL LLOBREGÓS

El dia 12 d'abril de 2006 serà un dia difícil d'oblidar pels *periquitos* que vam emprendre un viatge llarg en trajecte, però curt en temps, cap a la conquesta del quart títol de la Copa del Rei pel nostre equip. Per a molts sembla que quatre títols són pocs, però tot seguidor d'un petit, però gran equip, sap el molt que representa guanyar un títol, i més quan les coses no han anat del tot bé a la Lliga.

El viatge el vam iniciar a les 8 del matí juntament amb companys de Sanaüja, Torà i Ponts. Vam fer una aturada a Azuqueca de Henares per celebrar el dinar de la penya blanc-i-blava de Ponts i comarca, on vam fer el primer brindis per donar suport i sort a l'equip.

A Madrid, les carpes de l'Espanyol ja ens esperaven per fer un tragueta i fer passar la set de copa que teníem. Vam estar al carrer fins que va passar l'autocar dels jugadors, i en aquell moment tots els seguidors blanc-i-blaus vam vibrar de l'emoció donant ànims als jugadors.

El Bernabeu tremolava quan vam entrar. Quin ambient! Vam patir molt, sobretot en el primer temps. El

FOTO: ANTONI FERRER

segon temps ja va ser una festa *periquita*.

A les vuit de l'endemà vam arribar a casa havent viscut una gran experiència, sobretot per la quitxalla que ens va acompanyar.

FOTO: JOSEP ARGERICH

QUEVIURES
Francesc Llordès i Rovira
ESTANC

Plaça Major, 8 · Tel 973 476 055
 25753 - SANAÜJA (Lleida)

FORN · PASTISSERIA · CAFETERIA

Plaça del Pati, 4
 25750 TORÀ

telèfon
 973 47 30 83

FORN · PASTISSERIA · CAFETERIA

L'OLIVERA DEL PEU DE L'ERA

Hi havia prop de l'era
una imponent olivera
que feia ombra a batedors,
ovelles, cabres i pastors.

Tenia la pell curtida
i el tronc ben ple de tany
i potser no dic mentida
si dic que tenia mil anys.

Fou testimoni de pestes
i de guerres despietades,
d'èpoques molt funestes
i d'èpoques més daurades.

I aquella pobra olivera
que suportà llamps i tronades,
tempestes i grans gelades
encara era al peu de l'era.

S'inclinava amb les gebrades,
amb el vent o les nevades
però la gran olivera
resistia al peu de l'era.

Ni quan l'esporgàvem amb manya
mutilant-li la brancada
ni quan amb forts cops de canya
li preniem la fruitada
no es queixava l'olivera
aquella del peu de l'era.

Però aquell arbre gegantí
que contra tot havia lluitat
sortint-ne sempre ben parat
no sabia que un matí
un paller es cremaria
i tan a prop el tenia
que sense poder-se apartar
per força hagué d'acceptar

que el destí li donés sort
en un combat a vida o mort.

Però la noble olivera
no es féu un pam endarrere
doncs sempre sortia airosa
de qualsevol adversitat
però ara estava anguniosa
perquè el foc era una cosa
a la qual mai s'havia enfrontat.

I aquella olivera vella
que ja es torrava d'un costat,
veient perillar sa integritat
tremolava tota ella.

I així que el foc la prengué
amb sa abraçada infernal,
l'olivera s'encengué
tota de baix a dalt.

Aquell arbre tan frondós
que res havia temut,
en pocs segons era vençut
per l'enemic més poderós.

En poca estona es convertí
en un esquelet emmascarat
esdevinguent doncs així
en un record del passat.

Exhalava la troncada
grans flamarades de foc
desmembrant-se la brancada
i tombant-se a poc a poc.

I aquell munt de cendra era
el que un dia havia estat
amb gran pompa i majestat
l'olivera del peu de l'era.

MTM ADVOCATS

Dret de família - mercantil - successions

Ens desplaçem on et vagi millor

93 869 98 20

ARRIBEN LES VACANCES

MONTSE MIQUEL ANDREU
PEDAGOGA

Un any més la síndrome de les vacances escolars ens torna a assetjar. Possiblement ja estem buscant solucions i intentant organitzar la gran quantitat de temps lliure de què disposen els nostres fills. La nostra mentalitat ha de ser que l'estiu és molt llarg i que hi ha temps per a tot i un moment per a cada cosa.

Cal que nosaltres i els nostres fills estiguem d'acord amb l'horari o la planificació que proposem. Si no és així, és necessari parlar-ho, però procurant mantenir els nostres criteris educatius, de funcionalitat i convivència familiar. Cal que tots siguem conseqüents amb allò que hem acordat. És bo que en aquesta planificació hi hagi espai per a tot, ja sigui la higiene personal, hàbits, tasques escolars, àpats, jocs, activitats esportives, casals d'estiu... Cal que entre tots trobem un ritme en el dia a dia de l'estiu.

Una de les coses que ens pot ajudar és mantenir la calma (encara que a ple estiu costi molt), respirar fondo, comptar fins a cent i pensar que ens volem mantenir fermes en els nostres criteris. Els nostres fills ens coneixen molt bé, saben perfectament fins a on poden arribar insistint en qualsevol cosa que ells

pretenguin aconseguir. És en aquest punt on nosaltres hem de ser prou rigorosos per mantenir-nos dins la norma que havíem acordat i per tant no cedirem en els propòsits dels nostres fills, almenys en aquell moment que no toca. Si cedim als seus desitjos som nosaltres que decidim trencar el pacte.

Per als nostres fills és hora d'aprendre que no es pot fer sempre allò que desitgem en el moment que volem i que de vegades hem de fer coses que no ens agraden tant i que no per això deixarem de fer-les ni de valorar-les.

Nosaltres també coneixem molt bé els nostres fills i, per tant, també podem

valorar quan es pot fer una concessió i quan no.

És important que els nens aprenguin a ser conseqüents amb la seva manera de fer les coses tenint en compte la normativa de cada família: si no he fet els deures no puc sortir, si sóc l'últim d'acabar de dinar m'haig de treure el plat de la taula, com que no he posat la roba per rentar ara no tinc el jersei que necessito...

Cal que aprenguin a fer les coses perquè s'han de fer, no perquè em premiaran si les faig bé o em castigaran si no les faig o les faig malament.

Garrofé
Joleria
Fluvià nº 3
Guissona
Telèfon 973550320

un cop de mà
suport pedagògic
Reforç especialitzat de tots els aprenentatges
Plaça de la Plana, 2 Baixos - 25210 Guissona - Tel. 973 55 16 92

EL LOCUTOR MÉS FORMAL I INFORMAL

Avui passa pel Llobregós una veu molt coneguda a la Catalunya central: és el locutor de ràdio més original del moment.

- Com et dius?
- Gerard Trench Plaixens.
- Quants anys tens?
- Vint-i-un.
- D'on ets?
- De Solsona.
- Perquè tots sapiguem amb qui parlem, ens podries dir qui ets?
- Sóc el locutor més formal i informal de Ràdio Altiplà i Ràdio Pinós.
- Com vas començar amb aquesta afecció?
- Als dotze anys, a Ràdio Cardona, on, després de demanar-ho molt i molt, em van posar de corresponsal de notícies del Solsonès.
- Vius de la ràdio?

- De moment no, però espero poder-ne viure algun dia. És el meu somni.
- Quina feina fas a part d'aquesta, doncs?
- Treballo de lampista i llauner en una empresa del meu poble.
- Gerard, quan fas els teus programes, a molts llocs es pot sentir la teva veu clara i simpàtica. Creus que podríem dir que, a moltes llars, has desbancat la televisió?
- Per a mi la ràdio és com una nòvia, és la manera d'expressar el caràcter que no puc treure al carrer per la meva timidesa. A la ràdio, en canvi, trec tot el meu esperit, força i caràcter.
- Què en penses de la música que es fa actualment a les nostres contrades?
- Estem en un bon nivell, tot i que, cada vegada més, els artistes deixen de treballar per culpa de factors externs perjudicials com pot ser la pirateria.
- A tu, quina música t'agrada?
- Tot tipus de música: des de ser un gran fan dels Camela i l'Ana Torroja fins a la música dance i el rock català. Una mica de tot.
- Al meu pensar, crec que el que et va més és la música dance...
- Sí, és veritat. És el programa que gaudeixo més fent-lo.

- MATANÇA
- ELABORACIÓ
- DEGUSTACIÓ

www.casamagi.com
cosco@viladetora.net

*és ben trist néixer "toç"
maleeixco el destí
que m'ha fer tan fastigós,
tan lleig, tan somno i "garrt",
però sobretot, tan gustós.*

J. Vilagran 1991

QUATRE GENERACIONS AL SERVEI DEL CLIENT

Plaça de la Creu, 7 - Tel. 973 473 051 - 25750 TORÀ (1604)

-Per quantes emissores has passat?

-Per Ràdio Cardona, Ràdio Insti, Ràdio Macuto, Ràdio Pinós, Ràdio Altiplà i Anoia Televisió.

-Em sembla que t'oblides d'un programa que jo vaig sentir la matinada d'any nou...

-És veritat, vaig sortir a nivell europeu, al programa Dance Music de Com Ràdio.

-M'agradaria que diguessis als lectors les comarques que t'escolten a Ràdio Altiplà, amb la retòrica habitual...

-Baix Penedès, Solsonès, Alt Camp, Conca de Barberà, Alt Urgell, Urgell, Garrigues, Pallars Jussà, Pallars Sobirà, Noguera, Segarra, Anoia, Segrià, Camp de Tarragona, Osona, Bages... jejeje.

-Ja veig que et va tot molt bé. Tens alguna preocupació?

-Sí, l'estat de la meua veu i la tos que de vegades tinc.

-Què és tot el que fas a la ràdio?

-Gravo anuncis; el *Dance Music* els divendres de 10 a 11.30 de la nit; el *Tres per Tres Magazine* a Ràdio Altiplà; *Tu i jo*, que és un programa de música de tot tipus menys dance, només per Ràdio Pinós; i també col·laboro amb la premsa escrita.

-Què sents dins teu quan fas ràdio?

-Addicció a voler-ne sempre més.

-Fins on vols arribar?

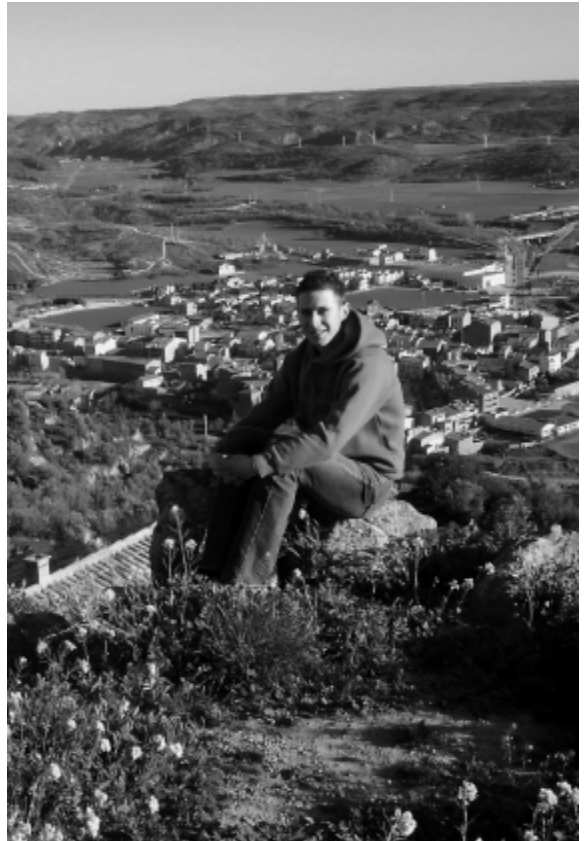
-Voldria ser una estrella senzilla, humil, a la vora de tothom, sense xuleria.

-Què li recomanaries a una persona que volgués seguir el teu camí?

-Que parli amb mi, que li obriré les meves portes. Ja que jo he estat deu anys a arribar fins aquí, ells, d'aquesta manera, podrien anar per una via una mica més ràpida.

-Vols agrair alguna cosa a algú?

-Sí, al Pere Garriga, al Ramon Maria Fitó, a l'Ajuntament de Pinós, i a tota la gent que m'ha animat

fins al dia d'avui. Salutacions especials a la locutora més jove que conec: la Laia Garriga Correa, de Torà.

Ha estat per a mi un plaer donar-vos a conèixer una mica més el meu amic Gerard Trench, gran mestre jove i company alguna vegada de ràdio, que arribarà on ell vulgui arribar perquè de talent no li'n falta. Esperem sentir-te i veure't molts anys, i fins al cim de l'estrellat.

SERVEI DE GASOIL A DOMICILI

**TALLER DE REPARACIONS
DE VEHICLES**

**TALLER AGRÍCOLA
NOGUEROLA**

Ctra. de Torà, s/n
Ardèvol de Pinós

Telèfon:

973 47 35 84

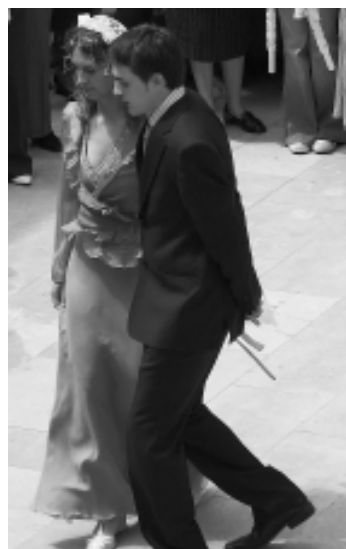
FESTA DEL ROSER A TORÀ

El diumenge dia 7 de maig es va celebrar a Torà la tradicional festa en honor de la Mare de Déu del Roser que sempre té lloc el primer diumenge de maig. Com se sap es una celebració molt arrelada en la més pura tradició cívico-religiosa de la vila que, any rere any, té la virtut de congregar tot el poble i també molts fills de Torà que viuen fora.

Aquest any la festa s'ha vist honorada amb la presència del Sr. Jordi Pujol, expresident de la Generalitat que, juntament amb la seva esposa i acompanyats per la Corporació Municipal, va presidir els actes dedicats a la Verge del Roser. Durant la missa es va procedir al nomenament dels nous priors/es del 2006-07: Carme Torres i Téllez, Carme Santamaria i Cots, Montserrat Torné i Chimeno, Núria Martínez i Creus, Florenci Sala i Vendrell, Ramon Bagà i Santamaria, Xavier Mas i Vilaseca i Joaquim Fonoll i Roca.

A continuació i a la plaça del Pati, enmig de l'expectació habitual, es va ballar la típica dansa del Roser a càrrec dels priors/es 2005-06: Rita Brau i Rius, Isabel Torres i Crespo, Janet Solé i Mirasó, Laia Marimon i Giménez, Xavier Moreno i Villanueva, Sergi Torra i Mases, Guillem Mases i Blanch i Gerard Castellana i Circuns.

Normalment la festa quedava acabada al migdia amb el ball de la dansa i les sardanes, però aquesta vegada la cloenda va ser a la tarda i va consistir en un concert al pavelló poliesportiu a càrrec de l'orquestra Julià Carbonell de les Terres de Lleida que, sota la direcció de A. Reverté, va obsequiar el públic amb un repertori clàssic, molt del segle XX.

DES-ORGANITZACIÓ SANITÀRIA COMARCAL

ALBERT BRAU

En aquest mateix exemplar de Llobregós Informatiu, en l'apartat del Ventilador, trobareu un comentari sobre la problemàtica sanitària a la nostra comarca.

Però ara i aquí us diré que el dia 6 d'abril i a la sala d'actes de l'Ajuntament de Torà es va desenvolupar una conferència informativa referida a certs canvis del servei mèdic comarcal en tot l'àmbit de l'Àrea Bàsica de Calaf on està integrat Torà i les seves rodalies.

Els doctors i col·laboradors que van desenvolupar la sessió informativa, acompanyats per l'alcalde de Torà, van centralitzar en els caps de setmana i èpoques de vacances els canvis que venien a explicar i que, al seu criteri, millorarien, i molt, l'assistència que els pacients rebrien en endavant.

Resumint: tots els caps de setmana i durant els períodes de vacances a tota l'Àrea Bàsica de Calaf només hi haurà un sol metge i un/a ATS a cadascun dels consultoris restants. I un servei d'ambulàncies d'última generació.

No és que fins ara tot anés sobre rodes, però amb la modificació establerta donarem alguns passos enrere. Que lluny queda aquell temps que aquí a Torà teníem dos metges tots els dies de la setmana i fins i tot 366 dies a l'any quan era de traspàs!

Com que amb les coses de la salut no s'hi pot jugar, ja veurem què passarà quan es donin dues urgències simultànies, cosa gens improbable. I és que en casos greus, cinc minuts són una eternitat, quan no un desenllaç irreversible.

Bàsicament el que va demanar el públic assistent és que, com a mínim, en aquests períodes contemplats, hi hagi dos metges, un a Calaf i un altre a Torà. Que tinguem a prop dues ambulàncies, a ser possible una a Torà, que per situació geogràfica i cens de població li correspon. Que se simplifiquin els tràmits burocràtics i

que el servei telefònic sigui menys complicat, sobretot per a les persones grans i que viuen soles.

Totes aquestes són les reivindicacions principals que pensa exigir la comissió sanitària que arran d'aquella reunió es va constituir a Torà el dia 21 d'abril.

La comissió que presideix Domènec Oliva està integrada per les següents persones: Josep Argerich, Rita Brau, Magí Coscollola, Jaume Garrabou, Antoni Romero, Antoni Solé, Montse Solé, Josep Anton Vilalta i Mercè Valls.

gran SOL
RESTAURANT
especialitzats en banquets

www.restaurantgransol.com
Carretera de Manresa, 100
25280 Solsona (Lleida)
973 48 10 00

FORN DE PA
Argerich
Plaça de la Creu, 13 - Tel. 47 31 79 - TORÀ

TALLERS *Garfred*
Garfred

Ctra. Barcelona - Andorra, s/n
25750 TORÀ (Lleida)
Telèfon 973 47 34 21

Josep Viladrich

Paintura i Decoració

Carrer Occident - Tel. 973 473 455 - TORÀ

- Fred industrial i comercial
- Instal·lacions
- Manteniment i reparacions
- Instal·lacions d'aire condicionat
- Rètols lluminosos

C/ Convent, 12
25750 TORÀ

Tel. i Fax. 973 473 387

 **Gimnàs
TORÀ**

Us ofereix:

loga
Aeròbic
Manteniment
Ball de saló

Av. Solsona, 49 - 25750 TORÀ

Tel. 973 473 506
637 714 105

iberCaja

Al seu servei

Plaça La Creu, s/N
25750 TORÀ (Lleida)
Tel. 973 47 32 27

"cal xandri"

Sant Jaume, 33
tel. 938698168
08280 CALAF

EXCAVACIONS DUOCASTELLA, S.L.

CASTELLTALLAT - Tel. 93 743 30 52 - Tel./Fax 973 473 163
08263 SANT MATEU DE BAGES (Barcelona)

Restaurant Cal Borres

Plaça Major nº 1

Biosca (tel. 973473632)

Menú de dilluns a divendres

Cap de setmana carta

Dimecres, descans setmanal

LA VALL DEL RIU LLOBREGÓS DINS EL PLA D'ESP AIS D'INTERÈS NATURAL I LA XARXA NATURA 2000

És un espai de notable singularitat geològica, a la qual s'hi ha d'afegir la riquesa botànica dels poblaments vegetals.

LA VALL DEL RIU LLOBREGÓS, ESPAI D'INTERÈS NATURAL

TEXT: JOSEP MARIA SANTESMASSES PALOU
FOTOS: XAVIER SUNYER

L'acció humana origina sovint una forta pressió sobre el territori. Aquesta pressió, que es manifesta amb intensa urbanització, grans infraestructures, ús intensiu del sòl agrícola, contaminació, etc., creix paral·lela al propi increment de la població i al seu desenvolupament econòmic i comporta greus modificacions del paisatge i l'extinció d'espècies animals o vegetals.

La necessitat d'actuar eficaçment per tal de protegir el medi natural i evitar que es produeixin greus desequilibris, va portar el Govern català a desenvolupar la Llei 12/1985, amb la finalitat de protegir, conservar i gestionar els espais naturals de Catalunya. En el marc

d'aquesta llei va crear-se el Pla d'Espais d'Interès Natural (PEIN), amb l'objectiu de delimitar un conjunt d'espais naturals suficientment representatius de la riquesa paisatgística i de la diversitat biològica dels sistemes naturals del nostre país.

El Pla d'Espais d'Interès Natural va ser aprovat l'any 1992 com un instrument de planificació territorial que delimita els espais afectats i estableix les mesures bàsiques per protegir-los. En cada cas, es determinen els factors de risc, actuals o potencials, per a la preservació del conjunt dels valors naturals que posseeixen.

Un dels espais acollits en l'àmbit territorial del PEIN

Vista general

Bosc de ribera a la tardor

Vegetació de ribera

La singularitat d'aquest territori i del seu poblament vegetal és científicament indiscutible

és el designat amb el nom de Vall del riu Llobregós, amb una superfície total de 1.190 ha. Inclou part dels municipis de Biosca (165 ha), Massoteres (52 ha) i Sanaüja (973 ha).

Els motius de la inclusió dins del Pla venen determinats perquè l'espai comprèn una de les zones guixenques característiques de la Depressió Central catalana i una de les més ben conservades. En sí mateix, pels afloraments de guixos, constitueix un espai de notable singularitat geològica, a la qual s'hi ha d'afegir la singularitat botànica dels poblaments vegetals característics d'aquests sòls.

Al mateix temps, aquest espai forma part d'una

unitat major de protecció, anomenada Valls del Sió-Llobregós que s'inclou dins de la xarxa europea d'espais *Natura 2000*, destinats a augmentar la protecció i millorar la gestió dels hàbitats i espècies d'interès comunitari. La Comissió Europea fa especial incidència en els hàbitats amb vegetació de sòls guixencs, assenyalant la necessitat de protecció, amb caràcter prioritari, dels matollars gipsícoles i estepes guixenques.

Així doncs, tot i que als més profans ens cal una observació més meticulosa per captar tota la seva diversitat i bellesa, la singularitat d'aquest territori i del seu poblament vegetal és científicament indiscutible.

Vista des del pont de la Codina

Vegetació característica de les guixeres

Paisatge gebrat al Llobregós

LA VALL DEL RIU LLOBREGÓS, ESPAI D'INTERÈS NATURAL

LA FORMACIÓ GEOLÒGICA

Per comprendre l'evolució que ha portat a l'aparició d'aquest conjunt de turons guixencs, que s'estenen vora el riu Llobregós i que anomenem guixeres o gesses, cal tenir en compte el procés de formació de la Depressió Central Catalana al llarg de les eres geològiques establertes.

La conca del Llobregós se situa geogràficament dins d'aquesta depressió, que comprèn el conjunt de terres poc deformades que s'estén entre les serralades costaneres i el Prepirineu i que, en realitat, s'ha de considerar que és el sector més oriental de la Depressió de l'Ebre.

Hem de buscar els seus orígens en l'era primària, de gran activitat geològica, quan, a causa dels forts plegaments i fractures de l'escorça terrestre, s'originaren les crestes pirinenques i les muntanyes de llevant, com a primeres delimitacions de la zona central catalana.

Entrem més tard dins un període de relativa calma

orogènica, l'era secundària, on les lleus oscil·lacions verticals dels continents permeten el pas d'aigua marina cap a l'interior. Es forma un gran mar en comunicació, al principi, amb el mar obert i més tard, també a causa dels lleus aixecaments del territori, es converteix en una cubeta o mar tancat.

Esdevé en l'era terciària una fase lacustre que, acompanyada d'un clima sec amb evaporació intensa, fa que es dipositin sals i guixos en el fons d'aquesta gran cubeta.

Ja reduïda la superfície d'aigua, s'inicia una fase de sedimentació continental amb aportació de materials provinents de les serralades que envoltaven aquesta depressió, i que donaria com a resultat capes de guix variable de conglomerats, gresos, calcàries i argiles, en principi tot estrats horitzontals. Així, els materials guixencs ja quedaren soterrats.

La xarxa hidrogràfica primitiva no diferia gaire de l'actual. Els rius es dirigien en direcció als llacs

Anticlinal

Guixera

Conglomerat

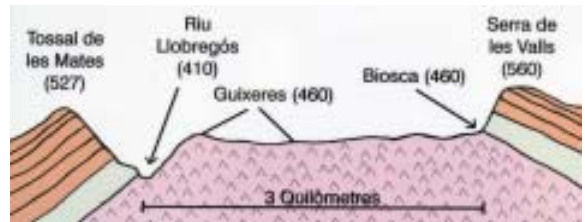
residuals situats a l'actual Aragó; això no obstant, els seus cursos eren molt més abruptes i el seu cabal molt més gran. El relleu s'anà configurant segons el tarannà de les conques hidrogràfiques.

Els guixos, originàriament sepultats per grans gruixos de sediments més moderns, han arribat a la superfície gràcies al fenomen anomenat diapirisme, mitjançant el qual un paquet de roques profundes s'aixeca, emergeix del subsòl i aflora a la superfície travessant les roques que el recobrien. Els sediments formats per sals i guixos suporten en profunditat fortes pressions, i en aquestes condicions esdevenen materials molt plàstics, és a dir, força deformables. Amb aquesta inestabilitat, desplacen i trenquen les roques dels estrats superiors que els enterraven, esventrant el territori per arribar a aflorar a la superfície. Els materials emergits presenten diferents formes estructurals.

Les capes superiors fracturades (anticlinals) les

podem observar en molts indrets de la vall, com ara a Biosca i Talteüll, separades un tres quilòmetres a banda i banda de les guixeres, on prenen inclinacions oposades properes als 45°.

Aquest és l'anticlinal diapíric de la Vall del Llobregós, erosionat pel propi riu, i que es perllonga en direcció est-oest marcant el límit sud de la deformació pirinenca. En els turons guixencs, els sòls són molt superficials i s'estenen damunt d'un substrat més o menys rocós, que aflora sovint. Per la seva naturalesa estem parlant de materials molt fràgils i, per tant, d'un relleu fàcilment erosionable.

Plegament

LA VALL DEL RIU LLOBREGÓS, ESPAI D'INTERÈS NATURAL

EL PATRIMONI DE L'EIN O EL PAISATGE HUMANITZAT

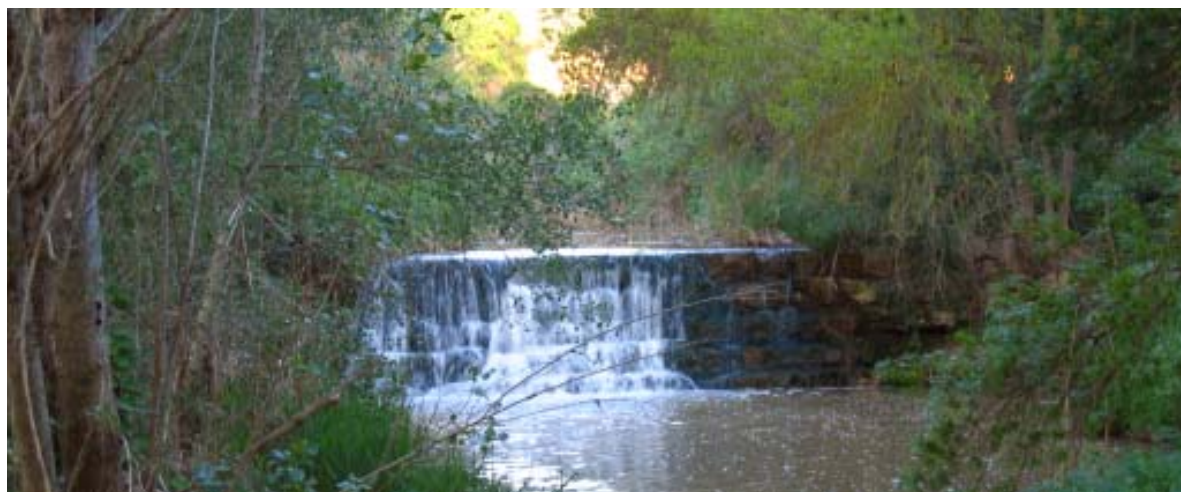
No sorprendrem ningú si afirmem que el patrimoni arquitectònic de l'EIN del Llobregós no té un interès massa rellevant -sobretot si analitzem de forma fragmentària els senzills (en la seva majoria) edificis que s'hi basteixen. En canvi, però, considerem fermament que l'interès natural d'aquest espai no seria el mateix sense la presència d'aquesta humil arquitectura que en forma part, perfectament integrada en les impertorbables guixeres. El patrimoni arquitectònic d'aquest espai protegit està concentrat, majoritàriament, al terme de Sanaüja, en l'indret conegut popularment com "la Canal del Riu", on es localitzen un seguit de masies que configuren un teixit que posa de manifest l'activitat d'aquesta zona des

d'almenys el segle XVIII -la casa dels Camats té una llinda amb la data de 1707- fins ben entrat el segle XX. D'aquestes, mas Pinyol és l'única que roman habitada de forma permanent, tot i que d'altres són habitades durant els caps de setmana.

L'únic nucli el constitueix el caseriu de Puig-arner, bastit damunt del terreny de guixera i que arreplega quatre cases (cal Gualdo, cal Coscollola, cal Masdeuró i cal Macari) a redós de les quals transcorre l'únic carrer, tal i com resa la dita popular: "Puig-arner, quatre cases i un carrer". De les cases disseminades, la més important per la seva configuració, dimensions i arquitectura és les Torres del Riu, el topònim de la qual podria fer referència a un antic indret fortificat malgrat

Aquesta humil arquitectura està perfectament integrada en les impertorbables guixeres

presentar curiosament la situació més enclotada, diferint de la ubicació alterosa de cases com els Camats o la Casanova. Davant de la façana principal d'aquest gran casal de tres plantes, amb nombroses dependències annexes, un mur amb un banc de pedra adossat forma un espai tancat que havia estat sovint utilitzat per fer-hi ball i aplecs de la gent de la zona. L'única capella i edifici religiós d'aquest territori, però, es troba al veí mas Piqué, on trobem una capella dedicada a Sant Isidre d'aspecte molt discret, sobretot pel fet de trobar-se adossada a la casa. Aquesta capella va quedar molt malmesa per la caiguda d'un llamp l'estiu passat.

Més precàries són les restes d'un edifici com el

molí del Cava, que ja ha perdut el seu ús i constitueix un dels únics testimonis, juntament amb la seva resclosa o peixera, més ben conservada, de l'aprofitament del riu, ja que del desaparegut molí dels Camats únicament en resta un topònim que hi fa referència: el Sot del "molinot".

Finalment, també trobem en aquesta Vall unes altres construccions estretament relacionades, en temps pretèrits, amb l'activitat agrària del pagès de la zona: es tracta de les cabanes, utilitzades o bé com a cobert d'eines o com a aixopluc en cas de climatologia adversa. Les tenim cobertes amb volta de pedra i amb façana de tancament, també de la mateixa pedra i guixots, però també es conserva algun exemple de cabana excavada al tapàs, això és, a la mateixa guixera.

Les masies formen part de l'hàbitat i de la vida d'aquest territori, suara protegit

LA VALL DEL RIU LLOBREGÓS, ESPAI D'INTERÈS NATURAL

LA VEGETACIÓ GIPSÍCOLA

Per la seva altitud i latitud, la comarca de la Segarra és, climàticament parlant, plenament mediterrània. Tot i això, el conjunt de serralades que envolten la Catalunya Central li confereixen una marcada continentalitat, és a dir, un contrast molt fort entre uns estius calorosos i uns hiverns freds.

Aquesta continentalitat, juntament amb una escassetat de precipitacions, es tradueix en l'existència d'una vegetació dominada per plantes adaptades a resistir un fort eixut estival i glaçades hivernals, amb un aspecte general del paisatge molt auster. Així, la vegetació dominant està formada per alzines de fulla arrodonida i aglans dolços (*Quercus ilex subsp. rotundifolia*), roures de fulla petita (*Quercus faginea*) i comunitats d'arbustos amb garric (*Quercus coccifera*), romaní (*Rosmarinus officinalis*), timó (*Thymus vulgaris*), maleïda (*Linum suffruticosum*), aladern (*Rhamnus alaternus*), bufalaga tinctòria (*Thymelaea tinctoria*) i l'aladern de fulla estreta (*Phillyrea angustifolia*), principalment.

A la zona de la Vall del Llobregós, però, la

particularitat guixenca del sòl fa que en aquestes comunitats d'arbustos hi apareguin també un conjunt d'espècies vegetals úniques, que només es troben en aquests tipus de sòls. Són les anomenades timonedes gipsícoles continentals, formacions arbustives pobres i esclarissades, de poca alçada, adaptades a viure en sòls amb elevades concentracions de sulfat càlcic.

Aquestes timonedes estan dominades principalment per la tríncola, també anomenada aubellac o sosa (*Gypsophila struthium subsp. hispanica*), un arbust estrictament protegit a l'EIN del Llobregós, que pot arribar fins als 80 cm d'alçada, amb fulles linears, carneses, i nombroses flors petites de color blanc, que donen molta espectacularitat a la comunitat a finals d'estiu.

En funció de la profunditat i el nivell d'alteració del sòl en els diferents punts dels turons guixencs de la Vall, la tríncola es veu acompanyada per distintes espècies. Així, allà on el sòl és més estructurat i profund, abunda el ruac o arnall (*Ononis tridentata*), una mata llenyosa robusta, molt ramificada, que pot arribar als

Ononis tridentata

Helianthemum squamatum

Vegetació protegida de la guixera

60 cm d'alçada. Es reconeix per les fulles amb tres foliols i suculentos, sovint amb tres petites dents a la part apical, les flors de color rosa i el fruit en forma de llegum. És també una espècie estrictament protegida a l'EIN del Llobregós. La seva presència en un territori indica clarament l'abundància de guix al sòl.

Allà on el sòl és més esquelètic, com ara les parts més erosionades i elevades dels turons, s'hi troba una altra espècie estrictament protegida en aquesta zona: l'helianthem esquamós (*Helianthemum squamatum*), una mata baixa que no sobrepassa els 40 cm d'alçada però que no passa desapercebuda a l'època de la florida (cap al maig, juny), per les seves flors de color groc viu; les fulles són el·líptiques i platejades.

La darrera de les espècies protegides a l'EIN és el morritort guixenc (*Lepidium subulatum*), una mata també baixa, que ateny els 30 cm d'alçada, amb fulles linears i nombroses flors blanques, petitíssimes, que es troba allà on el sòl és més degradat, com ara els marges dels camps o camins.

Entre aquestes espècies, també n'hi ha d'altres

que, tot i no dependre estrictament del guix, hi tenen una forta afinitat, com ara el llicsó (*Launaea pumila*), la *Reseda stricta* o el violer trist (*Matthiola fruticulosa*).

A les zones més deprimides, on la capa de sòl és més fonda, hi veiem alzinars als solells i algunes rouredes amb boix a les obagues més fresques. A les vores del riu es conserven petits retalls de boscos de ribera.

També cal destacar, allà on la vegetació és més esclarissada, la presència d'una important capa de líquens específics també de sòls guixencs, de característiques úniques a Catalunya.

La península Ibèrica és el territori europeu on la vegetació dels sòls guixencs està més ben representada. I a pocs llocs del món es troben formacions massives de guix tan importants com a la Vall de l'Ebre, de la qual la Vall del Llobregós n'és l'extrem més oriental. Malgrat que aquesta vegetació tan particular ha estat estudiada des de diferents punts de vista, encara avui no es coneix amb claredat quins mecanismes adaptatius regeixen les espècies que hi viuen.

Bosc de ribera

Gypsophila struthium hispanica

Lepidium subulatum

LA VALL DEL RIU LLOBREGÓS, ESPAI D'INTERÈS NATURAL

LA FAUNA DEL LLOBREGÓS

Amb les quatre ratlles que segueixen a continuació no pretenem fer una lliçó magistral sobre la fauna del Llobregós, el nostre objectiu és transmetre l'entusiasme necessari per animar-vos a què us deixeu caure per aquest singular racó que anomenem EIN del Llobregós. Un racó fascinant on la fauna sembla haver trobat el raser que necessita per sobreviure a la pressió exercida pels humans.

Un cadell de guineu espantat, una adormida serp blanca, tres cigonyes amb vol cansat després del seu llarg vol des de l'Àfrica, un veloç llangardaix, un petit mamífer, crec que era un bisó, diverses sortides del

cau de teixó, el rastre en el fang d'un grup de porcs fers a les vores d'un toll, espantades perdius que arrenquen el vol, oriols i mallerengues, papallones, vespes, aranyes, libèl·lules i altres insectes... Aquests són uns dels molts regals dels quals he pogut gaudir des que vaig descobrir aquest racó de la Vall del Llobregós del que forma part l'EIN.

Encara no hi ha hagut dia que, llevant-me d'hora, no hagi vist algun representant de la fauna d'aquest espai tan poc segarrenc on guixeres i aigua formen un conjunt excepcional on hi viuen i s'amaguen protagonistes moltes vegades anònims en aquestes

Libel·lula

Serp

Aranya

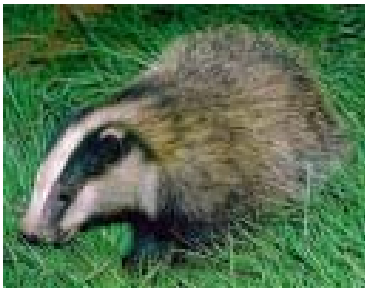
contrades.

Com a protagonistes principals tenim aquells que a l'entrada del parc se'ns fa referència: el llangardaix ocel·lat, el llangardaix més gran que existeix a Europa amb l'espectacular combinació de colors verd i blau; la fagina i el teixó, dos simpàtics mustèlids d'hàbits nocturns; rapinyaires no fàcils de veure com l'àliga marcenca i el duc i ocells més petits com l'oriol que guarneixen el paisatge no només amb la seva presència sinó també amb els seu característic cant.

Com a protagonistes secundaris, imprescindibles i no menys importants, tots aquells animals grans i petits

que majoritàriament ja han anat sortint en l'espai de natura de la nostra revista: la serp blanca, un clàssic d'aquestes contrades; la perdiu, abundant a la zona i afavorida pels abundants abeuradors; l'esquiva i silenciosa guineu; el porc fer de inconfusibles rastres; papallones de tots colors i vol erràtic i molts altres animals de totes classes i filums.

En definitiva, l'EIN del Llobregós conforma un ecosistema únic i excepcional que pot ser gaudit per professionals de la natura i per aquells neòfits en la matèria. Tots hi teniu cabuda... i la fauna que hi viu segur que us donarà alguna agradable sorpresa.

Teixó

Oriol (Oriolus oriolus)

Família de senglars pasturant per l'EIN del Llobregós

FOTO: JOSEP M. SANTESMASSES

LA VALL DEL RIU LLOBREGÓS, ESPAI D'INTERÈS NATURAL

UN ESPAI IDONI PER RECÓRRER RUTES A PEU I AMB BTT

Darrerament, l'Àrea de Turisme del Consell Comarcal de la Segarra ha senyalitzat 3 rutes a la Vall del Llobregós. La tasca ha estat possible amb l'ajuda de Josep M. Santesmases, de l'Associació Cultural del Llobregós, de la Mònica Casanoves, de l'Institut Botànic de Barcelona, de l'Isidre dels Camats, del Ramon Ceriola del mas del Sot, de la família Garganté de la Casa Nova, del Toni Mosella, del Joan Condal, del Pep Oliva i segurament molts més que no cabrien en aquesta pàgina. A tots ells, gràcies.

A partir d'ara, els amants de l'excursionisme i la BTT tenen una illa peculiar a la Segarra per passejar, respirar i observar la natura. Durant molts anys, aquest espai havia passat desapercebut davant dels nostres ulls per una carretera sinuosa i estreta, ara en canvi

estem davant una carretera moderna que va de Guissona a Solsona, que trenca el silenci de la Vall, això sí, una mica més protegida.

Una de les rutes més encisadores i curtes és la **ruta del Molí del Cava** que podrem descobrir des d'una resclosa i tolla de l'antic molí fins a un recorregut que passa per l'obaga del Llobregós i ens porta al bosc de ribera on podrem observar un dels xops més grans de Catalunya pel seu diàmetre.

La **ruta de les Gesses** és la que fa homenatge al motiu per què és inclòs en el PEIN* aquest espai del riu Llobregós. Aquí, la vegetació, amb plantes que es formen als guixos, o més ben dit, a les muntanyes del guix, són plantes que només creixen en espais tan insòlits com el guix i són úniques a Europa. Qui ho

TEXT: MIQUEL PARRAMON
FOTOS: XAVIER SUNTER

hauria dit, que aquestes muntanyes de guixots algun dia rebrien aquest homenatge de tan valor i estima.

La **ruta Aubaga-Solana**, que surt des del mas del Sot passant per les Torres del Riu, esdevé el pas per un paratge màgic, les Torres del Riu, on trobarem l'Andrès (masover) que ens explicarà històries de llops i guineus. Sort que les gallines dormen a dalt dels arbres en aquest indret! Si continuem la pujada per l'obaga passarem per un corriol envoltat d'una roureda amplíssima que ens portarà fins al coll, aquí el canvi de paisatge es fa més evident amb el contrast de l'obaga de roures i la solana més típica segarrenca.

* Pla d'Espais d'Interès Natural

Ruta del Molí del Cava:

Ruta amb poc desnivell. Passarem vora la peixera (resclosa) i les restes de l'antic molí. Travessarem la part baixa de l'obaga del tossal de les Mates i podrem observar les formacions guixenques i un arbre de grans dimensions.

Dificultat: mitjana

Distància: 6,250 m

Temps a peu: 2 h

Temps amb BTT: 35'

Ruta de les Gesses:

Una vista privilegiada des de Puig-Arner, travessa la carena de les guixeres (turons de guix) i continua amb un descens per la font de Xarrapetes i dels Camats. Retorn pel camí principal i planer del solell.

Dificultat: mitjana

Distància: 11,5 km

Temps a peu: 3 h 45'

Actualment no transitable amb BTT

Ruta de l'Aubaga i Solana:

Per gaudir de la varietat d'aquest territori, terreny planer, pujada dura i ràpid descens en els límits de l'EIN (Espai d'Interès Natural). El riu, les masies i els conreus.

Dificultat: mitjana

Distància: 12,25 km

Temps a peu: 4 h 15'

Temps amb BTT: 1 h 15'

Per a més informació:
www.llobregos.net

*Us agraïeix la
vostra companyia.
Fins aviat.*

Plaça d'Hostal, 1
Telèfon 973 47 30 00
25750 Torà (Segarra)

UNA FOTO PER RECORDAR

TEXT: IMMA RALUY

DOCUMENTACIÓ: M. ROSA ARGERICH I JOSEFINA RIERA

FOTO: ARXIU FAMILIA ALSEDA-RALUY

Al poble de Sanaüja hi havia en la dècada dels 60 dues escoles: l'escola de les monges dominiques i l'escola unitària. En aquells anys en què se sortia de la misèria de la postguerra, l'índex de natalitat era molt elevat i el poble ja comptava amb una nombrosa quitxalla. Les famílies podien escollir entre l'escola "de les monges" i l'escola "pública". Estaven situades en dos edificis un al costat de l'altre, la primera on avui hi ha el bar de la Placeta i la segona on s'ubica la consulta del metge i la farmàcia.

Com podeu apreciar, els infants anaven amb bata, la qual cosa era molt pràctica per als pares i alhora ens diu molt sobre la uniformitat en l'ensenyament. Actualment es valora més l'infant com a individu i així s'ha posat a la pràctica amb tot el que suposa de repte encomiable i alhora d'enorme dificultat.

Molts records us vindran a tots els que heu viscut aquesta època, records marcats pels mestres, pels companys, pels pares i per l'entorn rural i el context polític. I també, potser, el record de l'esforç per adquirir uns hàbits i uns coneixements. I sobretot recordareu les malifetes d'un dia, o l'enrabiada amb un amic o l'alegria en tants moments compartits. També en mirar

les cares, relacionem els nens i nenes d'ahir amb els seus fills i filles d'ara. N'hi ha que ens provoquen tristesa, perquè es fa impensable que alguns avui ja no hi siguin o que altres hagin tingut aquesta o aquella altra dificultat. De fet, la infància és sempre la il·lusió que posen en els infants les persones que els estimen.

Avui anar a l'escola, en unes instal·lacions més que bones, amb uns llibres de text tan simpàtics i un professorat que té al seu abast els medis impensables en un altre temps, sembla que ha de ser tot un luxe. I aquesta idea l'haurien de transmetre els pares i el professorat. I seria bo que en el record dels nostres adults de demà, el temps passat a l'escola ocupés un lloc important, un punt de referència de qualitat en la seva formació humana i acadèmica.

1. Ma Àngels Alseda
2. Josefina Clavé
3. Josefina Riera
4. Ma Pilar Alseda
5. Manel Jounou
6. Dolors Fustegueres
7. Emília Montiel
8. Josep Alseda
9. Josep Ma Castany
10. Ramon Sorribes
11. Carme Abellana
12. Ma Dolors Alseda
13. Anna Ma Julió
14. Ma Àngels Solé
15. Pepita Montiel
16. Carlos Alseda
17. Mariano Alseda
18. Josep Vilella
19. Josep Codina
20. Montserrat Montada
21. Assumpció Aubets
22. Mercè Rius
23. Montse Torrent
24. Josefina Planes
25. Joana Rius
26. Carme Jounou
27. Jaume Bernaus
28. Jordi Serra
29. Dolors Farré
30. Teresa Vilaseca
31. M. Rosa Vilella
32. Concepció Serra
33. Carme Oliva
34. Ramon Castany
35. Josep Castany
36. ¿?
37. Germana Concepció

FIRA DE SANT PONÇ A PRADES DE LA MOLSOA

TEXT I FOTOS: FERRAN MIQUEL

Per setena vegada, el diumenge 7 de maig, el petit poble de Prades va veure com els seus estrets carrers s'omplien de gent amb ànim de comprar, vendre o simplement gaudir del lloc i l'animació que ofereix un dia a l'any la Fira de Sant Ponç. Cal destacar el magnífic concert de la coral Romança de Callús, que venia a Prades per primer cop i va cantar amb el poble els Goigs de Sant Ponç. Al migdia, el dinar popular, i a la tarda, la 1a. Trobada d'Acordionistes, van fer que l'activitat no decaigués fins a última hora del vespre. Una projecció

de fotografies antigues, o no tant, aportades per totes les cases del poble va ser una altra novetat d'aquest any que va generar molt interès.

També l'última edició de la revista La Fornal, editada per l'Associació Cultural de Prades i que tracta temes relacionats amb l'entorn més proper, va contribuir a donar una dimensió a la diada que féu que, durant almenys un dia, el poble no es pogués qualificar exactament de "petit". A partir d'aquest èxit, els seus organitzadors treballaran ja per millorar l'edició de l'any que ve.

PUBLICITAT I
SUBSCRIPCIONS:

Rosa M. Santamaria

Tf. 973 473 253

ESBROSSAR - VORERES
MARGES DE BARDISSES
BRANCADA FORESTAL

A TOTA BROSSA →

Josep Me Comas Canal (Casa LA POBLA)
tel. 973299371 fax. 973473156 - 25287 PINÓS (LLEIDA)

Joan Closa i Flores (Casa LA PERA) tel. i fax 973473156
25287 ARDÈVOL DE PINÓS (LLEIDA)
e-mail: closasoler@terra.es

EL VENTILADOR

Que lluny queden els temps en què el metge del poble, tant si era de dia com de nit, es traslladava personalment a visitar un malalt a la masia. Si s'havia d'avisar l'ambulància, el mateix metge era qui feia tota la gestió. I si hi havia d'anar la infermera per practicar alguna cura, també hi anava.

Eren altres temps. Molt més humanitzats que els d'ara. Llavors, es donava importància a les persones, avui només importen les grans masses de gent perquè és d'allà d'on surten els vots.

La posada en marxa del CAP de Calaf havia de significar disposar de serveis mèdics que abans teníem més lluny, però en cap cas podia significar la disminució i l'allunyament dels serveis que ja disposàvem abans.

Abans disposàvem d'atenció mèdica continuada, amb presència de metges o metgesses a Torà, tots els dies de l'any. Des de fa uns anys però, aquesta presència permanent s'ha anat reduint amb motiu de festes, vacances o baixes de personal mèdic. I aquest desmantellament del sistema d'atenció primària a tota la nostra zona, continua: des que el dia 1 d'abril va entrar en vigor un nou model d'atenció sanitària, es suprimeix la presència de metges o metgesses a Torà

tots els caps de setmana, substituint-los per un infermer o infermera.

Si abans, a Calaf, el servei de pediatria era de 5 dies a la setmana, ara ja només és de 3 dies a la setmana. I si abans, a Torà, teníem metge de guàrdia els caps de setmana i festius, i a Calaf, metge de guàrdia i infermeria, ara ja només queda: infermeria a Torà, pel matí, i metge i infermeria a Calaf, tot i que el metge s'haurà de desplaçar per atendre també els pacients de la zona de Torà. D'això en podríem dir, "porca misèria".

A aquest progressiu deteriorament de l'atenció sanitària cal afegir-hi l'empitjorament del servei de transport sanitari al produir-se l'allunyament de la base d'ambulàncies, amb motiu de la seva privatització a finals de l'any 2000. Abans disposàvem de les ambulàncies de la Creu Roja (principalment de Calaf i de Ponts) i ara la base és a Igualada.

Cal tenir ben present que l'atenció sanitària és un dret universal de la ciutadania, (de tota la ciutadania), per tant, ha de ser un servei i no un negoci (encara que la Constitució europea vingui a dir el contrari).

L'administració responsable d'aquest servei, la

Transports
MOLINS

Serveis:
PLOMA - PALETITZAT - BOLQUET

Carrer Sant Gil, 1 1r-1a.
25750 TORÀ (Lleida)

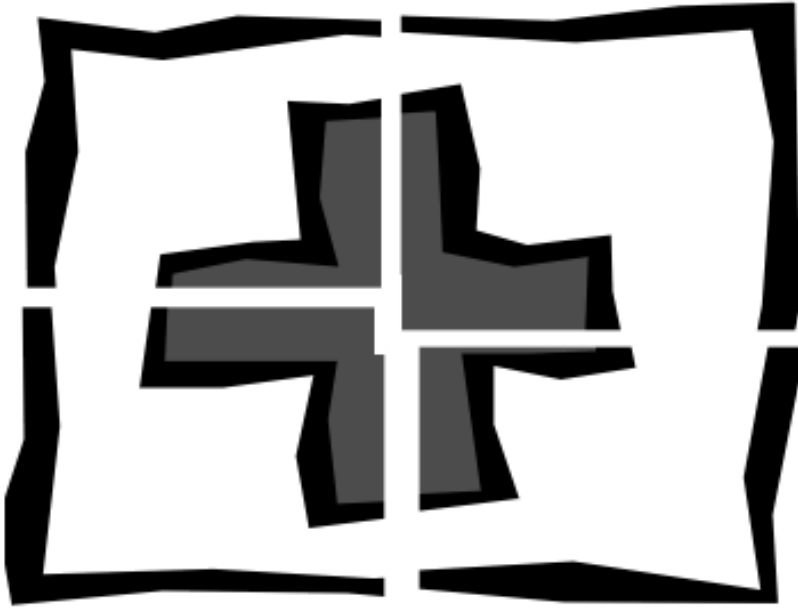
Tel. 973 473 578
Tel. Mòbil 610 40 39 21

**LLIBRERIA
ROVIRA**

*Estanc
Videoclub
Papereria
Objectes de regal*

M^o Rosa Masés Riu
P/Vall, 16 Torà (Lleida)
Tel. i fax: 973473346

L'ASSISTÈNCIA(?) SANITÀRIA

Generalitat, que no contracta metges i metgesses suficients per cobrir amb garanties el servei a totes les poblacions del Principat, crea cada any un nombre considerable de places de funcionaris d'altres departaments, teòricament toca a 1 metge per cada 1.500 habitants i a 6 mossos de "Tura" per cada 1.000 habitants, o sigui, 9 mossos per cada metge.

Desgraciadament, com s'ha demostrat en infinitat de conflictes, les administracions d'àmbit territorial superior només atenen les demandes de la ciutadania de les comarques rurals quan aquestes tenen molta capacitat de mobilització, de "fer soroll", d"emprenyar".

A Calaf, a Torà i al conjunt de la Vall del Llobregós hi ha pocs habitants -per a ells, pocs electors- i, per tant, per aconseguir el necessari ressò mediàtic calen accions més contundents que en ciutats i pobles més

grans. Fer arribar una cua de cotxes fins a Igualada, un cap de setmana d'aquests, potser seria una de les maneres de fer-los arribar el nostre rebuig a les seves decisions; unes decisions que poden costar la vida a les persones més allunyades dels despatxos on es prenen.

La majoria de la nostra classe política (entre ells el partit que té la conselleria de Salut) ens demana que aquest mes de juny anem a votar un "estatutet" que perpetua l'espoli fiscal dels catalans i catalanes. ¿Com poden argumentar aquesta gent que no hi ha calés per millorar la sanitat i, al mateix temps, demanar-nos que votem "sí" a un Estatut que permet que continuïn emportant-se els diners cap a fora de Catalunya?, ens preguntem...

VENDA - INSTAL·ACIÓ
REPARACIÓ D'ELECTRÒNICA EN GENERAL

TV-VÍDEO-AUDIO-HIFI
TELECOMUNICACIÓ
ORDINADORS
TELEFONIA

ELECTRÒNICA MCA

MAGÍ COSCOLLOLA ANDREU

e-mail: mca@viladetora.net

C. del Vall, 8 Tel./Fax 973473350 25750 TORÀ (Lleida)

imAtGÉ.
saló d'estètica

- FOTODEPILACIÓ (La depilació definitiva)
- SOLARIUM VERTICAL
- MASSATGES (Quiromassatge, drenatge limfàtic, reflexologia podal ...)
- DEPILACIÓ (cera rosa, tèbia, calenta)
- MANICURA, PEDICURA
- TRACTAMENTS FACIALS

Plaça Barcelona 92 n° 8 baixos CALAF

93 868 03 49

EXCAVACIONS GERMANS

CASES S.L.

Ramon Cases Jounou

Avgda. Solsona, 8 Altell, 5
25750 TORÀ (Lleida)
Tel. 973 473 616

Mòb. 629 285 518

C/ Escots, 30
25753 SANAÚJA (Lleida)
Tel. Fax 973 476 041

Serveis Forestals

Neteges

Aprofitaments

Venda de Llenyes i fustes
Tancats de Bestiar i Parcel·lació

Tel. 607 91 89 76

973 29 61 21

973 48 38 36

Restaurant **"CAN SOLÉ XIC"**

Plaça Major, 10
25751 CLARET
Torà (Lleida)

Reservi taula a:
973 29 60 08

cansolexic@viladetora.net

TRANSPORTS I CEREALS
COMERCIAL ARDEVOLANA, S.L.

Casa Freixes
25287 Ardevol de Pins (Lleida)

Tel.: 973 47 35 34

Fax: 973 47 30 14

Mòbil: 687 50 37 30

Perruqueria

Carmen's
HOME I DONA

Depilacions, solarium...

Plaça del Vall, 8
Tel. 973 473 106
TORÀ (Lleida)

Atenció personalitzada per a avis
i/o malats, a domicili.
Servei de neteja per a particulars,
despatxos, obra nova.

Tel. mòb.: 618 72 88 59
e-mail: sad_segarra@yahoo.es

SERVEI
ASSISTENCIAL
DOMICILIARI

**Construccions
Sant Gil, S.Coop.C.Ltda.**

Av. Solsona, 8, ents 6 - Telèfon 973 473 547 - 25750 TORÀ (Lleida)

Telèfon 973 47 35 38

PLAÇA DEL VALL, 24 TORÀ (LA SEGARRA)

mail: gotic@cag.es

TORÀ DE RIUBREGÓS

Telèfons d'interès

BIOSCA

AJUNTAMENT 973 473 241
 CONSULTORI MÈDIC 973 473 528
 ESCOLA 973 473 505
 PARRÒQUIA 973 473 082

CALONGE

AJUNTAMENT 938 690 409
 PARRÒQUIA 938 698 416

CASTELLFOLLIT

AJUNTAMENT 938 693 031
 ESCOLA 938 693 011
 PARRÒQUIA 973 524 039

IVORRA

AJUNTAMENT 973 524 036
 LOCAL SOCIAL 973 524 100
 PARRÒQUIA 973 524 039

MASSOTERES

AJUNTAMENT 973 551 426
 CONSULTORI MÈDIC 973 551 226
 PARRÒQUIA 973 500 213
 TEL.PÚBLIC 973 550 439

LA MOLSOVA

AJUNTAMENT 973 296 090
 PRADES TEL.PÚBLIC 973 473 037
 PARRÒQUIA 973 524 039

PINÓS - ARDÈVOL

AJUNTAMENT 973 473 292
 CENTRE CULTURAL 973 473 368
 ESCOLA 973 473 463
 PARRÒQUIA 973 473 010

SANAÜJA

AJUNTAMENT 973 476 008
 CONSULTORI MÈDIC 973 476 066
 ESCOLA 973 476 136
 FARMÀCIA 973 476 109
 GRALLERS-DIABLES 973 476 163
 PARRÒQUIA 973 476 079

TORÀ

AJUNTAMENT 973 473 028
 BOMBERS 973 473 380
 973 473 496
 CONSULTORI 973 473 333
 ESCOLA 973 473 204
 FARMÀCIA 973 473 220
 PARRÒQUIA 973 473 082

**FIRA DE PINÓS
 INAUGURACIÓ
 EL DISSABTE 10 DE JUNY
 A 2/4 DE 7 DE LA TARDA**

**DIA 11 DE JUNY,
 A PARTIR DE LES 10 DEL MATÍ**

HORARIS ALSINA GRAELLS

SOLSONA - LLEIDA

HORARI	ITINERARI	HORARI
06,40	SOLSONA	14,55
07,06	BIOSCA	14,29
07,12	SANAÜJA	14,23
08,35	LLEIDA	13,00

BARCELONA - ANDORRA

HORARIS		Km.	ITINERARI	HORARIS	
06,45	17,00		ANDORRA	11,36	21,06
07,09	17,24	9	LA SEU D'URGELL	11,06	20,36
07,15	17,30		LA SEU D'URGELL	11,00	20,30
08,18	18,33	79	PONTS	09,57	19,27
08,28	18,43		PONTS	09,47	19,17
08,44	18,59	92	SANAÜJA	09,31	19,01
08,51	19,06	98	BIOSCA	09,24	18,54
08,56	19,11	102	TORÀ	09,19	18,49
09,02	19,17	107	CASTELLFOLLIT	09,13	18,43
09,14	19,29	117	CALAF	09,01	18,31
09,48	20,03	144	IGUALADA	08,27	17,57
10,45	21,00	212	BARCELONA	07,30	17,00

CONDUCCIÓ TEMERÀRIA A LA ZONA DELS "EN CONILLS"

El bon temps amb la primavera ja ha arribat i un nou cicle ha començat. Els camps de cereals s'estenen com grans catifes verdes, intercalades amb el groc viu de la colza emergent i l'esclat de colors que llueixen les nostres flors encisen els insectes llaminers.

Papallones que van de flor en flor, atretes per l'exquisit reclam; pol·len i nèctar, comencen els balls nupcials i les aus exaltades davant de tanta diversitat de menjar, no paren de treballar.

Realment és un plaer passejar per les nostres rodalies, amb tota la calma i tranquil·litat, observant i admirant, al mateix temps, cadascun dels detalls que la natura ens ofereix, però és una llàstima que aquesta sensació de benestar, que sembla que ningú té la pugui robar, sigui tant fràgil i efimera, doncs es veu que n'hi

ha alguns que la seva forma de divertir-se no té res a veure amb la de respectar la natura ni a aquells que en volen gaudir.

No tinc res en contra dels vehicles motoritzats, concretament les motos, però sí de segons qui els condueixen, ja que crec que no són suficientment conscients de les possibles conseqüències de les seves imprudències. Per això espero, que els qui llegeixin aquest escrit i es donin per eludits, sàpiguin i entenguin que no estan sols, sinó que som uns quants els que vivim en aquesta vall i som uns quants els que volem continuar passejant pels camins sense haver de vigilar pel comportament temerari i incívic d'uns impresentables.

Marta Miramunt Vilamú

ADÉU ESTATUT, PASSI-HO BÉ!

Després de mesos i mesos de patiment, per fi Madrid ha aconseguit alliberar-se i ja pot respirar tranquil. L'Estatut ja ha passat el sedàs de les corts generals i, tal i com afirma el mestre fuster Alfonso Guerra, després de respatllar-lo a fons, és moment de retornar-lo cap a casa ben net i polit.

Han estat temps de desassossec, de nits en blanc, vigilant com uns trinxeraires pretenien confiscar el xotis i el vestit de xulapa per substituir-los per la sardana i la barretina. I no contents amb això, volien endur-se fins i tot l'aigua del Manzanares per transvasar-la cap al Segre. Ara, però, els soferts madrilenys han pogut comprovar que un cop ha passat l'huracà Estatut el seu riu es manté com sempre -brut i amb quatre rajolins d'aigua- i que la Zarzuela segueix sent la reina de la festa. Però, el que és més important, han detectat que els ciments de la Puerta del Sol ja no hi ha perill que trontollin. Tornen a trepitjar en ferm, malgrat les obres del Gallardón. El terratrèmol ja ha passat!

Després de mesos amb unes condicions climàtiques tan adverses, qui s'havia d'imaginar que a les vigílies de San Isidro Labrador tornaria a lluir el sol i que milers de madrilenys podrien sortir de casa per reclamar al patró que, si us plau, els guardi que mai més l'ombra estatutària torni a enterbolir el cel de Madrid. Com, si no, faran bona la dita popular: "*De Madrid, al cielo*"?

L'Estatut, doncs, ja és a casa. I ara correspon als ciutadans catalans emetre el seu veredictes el proper 18 de juny en el referèndum. Un dia, que si res no ho impedeix, hi haurà més gent a la platja que als col·legis electorals. Però molta atenció, banyistes!!! Tingueu molta cura, perquè si en el seu pas per Madrid el text català va ocasionar trons i llamps, després de veure les onades que s'han aixecat els darrers dies, és fàcil que acabi provocant un tsunami.

Montse Oliva

COTO DE CAÇA INTENSIVA
ENCONILLS

RAMON PORTA

Telf.: 973 473 323 - Mòbil 636 95 08 08

POLÍTICA I POLITIQUEIG

Potser l'eufòria barcelonista ho dilueixi, però aquests dies hem assistit a un espectacle lamentable per part del govern tripartit. He de confessar que jo sóc dels molts ciutadans que creïem que Convergència se n'havia d'anar a casa una temporada. La veritat és que començaven a comportar-se com si la Generalitat fos el seu feu particular, amb una actitud de despotisme il·lustrat que tractava els ciutadans com a menors d'edat. Jo vaig votar un partit que presumia de ser diferent, però ha acabat fent el mateix que els altres, i a més, traient pit cada cop que s'equivocava i dient "i tu més".

Als pobles es vota d'una altra manera; es tracta de comunitats prou petites perquè tothom es conegui; es vota el conegut que ens sembla millor, i no importa gaire per quin partit es presenta. Una cosa semblant passa al Col·legi d'Advocats de Barcelona: sempre acabo votant al que conec, o deixant-lo de votar precisament perquè

el conec. Som, igualment, una comunitat petita, on sempre ens acabem trobant i coneixent.

A gran escala, és a dir, a les eleccions autonòmiques i estatals, s'ha perdut aquesta proximitat, però també s'ha perdut l'esperit de posar-se en política per fer coses per a tots. I, en general, s'ha perdut el respecte pel ciutadà. Ara només és algú a qui cal "vendre" el vot, i per això tot s'hi val: demagògia, insults, mitges veritats, crispació... Qualsevol cosa excepte apel·lar a la intel·ligència de l'auditori; avui dia els discursos polítics ja no es fan amb el cap, sinó amb l'estómac o alguna cosa situada més avall.

Tot això són molt males notícies: el ciutadà acaba pensant que tots els polítics són iguals, i que tant se val a qui es voti, perquè tots acaben fent el mateix. I així és com les democràcies es deterioren.

Montse Vives

BENESTAR I MALESTAR

La gran aspiració de la humanitat és avançar, progressar, millorar, estar bé. No hi ha ningú que en la seva vida no vulgui estar millor del que està. Aquesta característica dels humans és el que ha ajudat a evolucionar en el llarg camí des de la prehistòria fins als nostres dies. És com el motor que empeny els homes i les dones a no conformar-se amb la situació present i buscar sortides de futur que els facin avançar a un estat cada cop millor. És com una necessitat de transcendència, davant l'evidència de la fragilitat de la natura humana.

En les societats modernes, aquest tret característic el tenen en compte els economistes, els polítics i fins i tots els publicistes. La fam d'omplir aquest desig, l'intenten calmar amb diferents estratègies comercials i de màrqueting, de tal manera que la majoria de les persones busquen en el benestar la necessitat d'estar bé. Fins i tot en molts governs existeix la figura d'un ministeri o departament de benestar social.

El benestar, que etimològicament vol dir "estar bé", es confon, en la nostra societat, amb la comoditat, amb la solvència econòmica, amb la possibilitat de posseir i de fer les coses que vulguem o en disposar de mitjans materials. Vist així, el benestar no porta necessàriament a "estar bé", sinó que en molts casos porta al malestar, a la falta de sentit de la vida, a la incomunicació i a les depressions, que en les societats del benestar és la malaltia de moda.

A nivell personal i social, ens hauríem de replantejar el camí que porta a estar bé, a estar millor i a no confondre el benestar amb aquella aspiració profunda que fa progressar i evolucionar la nostra humanitat. Potser l'hem de buscar tot millorant les relacions entre les persones, cultivant la pau i l'amor i la solidaritat; és a dir, tot allò que fa que siguem més humans i més persones.

Fermí Manteca

**Pinsos
BAGÀ, s.a.**

Fàbrica i Oficines :
Plaça la Creu, s/n.
Tels. 973 47 30 11 - 973 47 30 86
Fax. 973 47 33 58
25750 TORÀ
(Lleida)

MERCERIA
PERFUMERIA
OBJECTES DE REGAL
CONFISERIA

Montserrat Solís Bonet
c/ Nou, 1 - Tel. 973 473 485
25750 TORÀ (Lleida)

ESTATUT O ESTATUTET

Catalunya anava a Madrid amb un argumentari prou sòlid i havent fet els deures que li exigia el Govern de l'Estat: una àmplia majoria (90% del Parlament català hi va votar favorablement el 30 de setembre de 2005) i un text dins els límits de la Constitució (19 articles van haver de ser modificats a instància del Consell Consultiu de la Generalitat). A més a més a ningú no li passava per alt les paraules de Rodríguez Zapatero en el sentit que acceptaria l'Estatut que vingués del Parlament de Catalunya.

S'anava a Madrid, també, havent hagut de sentir tota mena de despropòsits, molts arribant a l'insult, i fins i tot havent de suportar boicots. Tot s'hi val quan es tracta de carregar contra Catalunya i els catalans. La campanya, orquestrada en connivència amb els sectors més reaccionaris, però també progressistes, no semblà afectar un president del Govern que mostrava serenitat i valentia quan tocava, i s'enfrontava als que preconitzaven la fi d'Espanya. L'optimisme ens movia a pensar que aquella tant desitjada Espanya plural, que tantes vegades pronuncià ZP, i que molts enteníem o llegíem en clau federalista, seria per fi possible. Quina candidesa, la nostra!

Candidesa inclosa, els nostres polítics encara ens van poder fer viure un gran moment de la història parlamentària espanyola en l'admissió a tràmit de l'Estatut a les Corts. Tots recordem la impecable i emocionada defensa que se'n feu tant per part de Mas, com de De Madre i Carod. Defensa exemplar dels valors democràtics d'un poble que parlava per boca dels seus representants i que els contraposava als tics de reacció, mala educació inclosa, i missatges apocalíptics que proferien els diputats i diputades del PP des dels seus escons.

I ves per on que tot aquell ingent esforç en els tràmits d'elaboració, aprovació i defensa unitària va

acabar amb un pacte entre Mas i Zapatero perpetrat amb nocturnitat i traïdoria a l'acord del Parlament català del 30 de setembre. Però més enllà de les formes, hi ha la rebaixa i/o eliminació de la part dels continguts essencials pels quals s'havia decidit impulsar-lo, amb una participació activa i de màxims per part de qui després va acceptar la rebaixa.

Alguns analistes hi veuen simplement la foto, altres pressions de grups econòmics del país, potser la promesa ministerial per a Duran i Lleida i la Presidència de la Generalitat seguint un guió escrit des de Madrid. Penso, sincerament, que hom ha confós un pacte de govern o legislatura amb un projecte de i per al país. Ningú no nega l'avanç, només faltaria, però aquest Estatut o Estatutet no recull cap dels principis que justificaren la seva elaboració: nació (amb validesa jurídica), canvi de sistema de finançament, bilateralitat i blindatge de competències. I per confirmar-ho només cal que reviseu l'hemeroteca i recordar la satisfacció d'Ibarra, Bono o el mateix Piqué l'endemà mateix del pacte, o escoltar darrerament Guerra amb tot allò d'un Estatut "infumable" i que sort de passar-hi el "cepillo". Concretament aquest "cepillo" ha suposat liquidar ni més ni menys que el 65 % del contingut inicial.

Em fa gràcia recordar Pujol avisant del perill de fer-nos un autogol amb aquest Estatut, en referència a les postures de PSC, fins i tot d'ERC, en el procés de redacció. No solament ens han fet un autogol sinó que qui l'ha clavat per l'escaire ha estat CiU amb el vistiplau de PSC, orgullosos que CiU fes la feina bruta i així no quedaven malament davant els seus socis de Madrid, i els ja anomenats "eco dels socialistes" ICV.

Per tot plegat, jo també votaré NO al referèndum per l'Estatut.

Jordi Oliva i Llorens

Totes les cartes adreçades a l'apartat d'Opinió de LLOBREGÓS INFORMATIU han de portar les dades personals dels seus autors. Així mateix, cal que siguin escrites a doble espai i que no superin les quinze línies d'extensió. LLOBREGÓS INFORMATIU es reserva el dret a escurçar-les. En cap cas es mantindrà correspondència sobre les cartes adreçades i no publicades. Es poden enviar per correu, a l'adreça electrònica llobregos@terra.es o des de la web: <http://www.llobregos.info>.

The advertisement is a composite image. On the left, there is a stylized logo for 'Casa del Mestre alberg' with a graphic of a horse head. Below the logo is a photograph of a traditional stone building. In the center, a map of the Calonge de Segarra region is shown, with various locations and routes marked. On the right, there is a text box containing contact details for 'Casa del Mestre' in Calonge de Segarra, including phone numbers and an email address. At the bottom right, there is a small logo for 'Gîte de Tourisme de l'Alt Aragó'.

ASSEMBLEA DE JOVES A TORÀ

Un poble sense jovent actiu és com un plat de pasta sense condiment. És per això que, des de fa un parell d'anys (tot i haver tingut períodes d'assossegament), un grup de joves provinents de diferents camps però sensibles amb l'entorn social ens reunim setmanalment per parlar d'allò que ens preocupa i mirar de fer-ho públic, ja es tracti de temes que depenen de l'Ajuntament o del conjunt dels vilatans, és a dir, que ens afecten a nivell local, com d'afers més globals i que ens preocupen per la seva importància social, com poden ser les desigualtats, la bombolla immobiliària o la immigració. La qüestió és dir la nostra, posar en comú el que ens inquieta i/o pensem que es pot millorar.

L'any passat vàrem realitzar diferents actes: una conferència informativa sobre la Constitució europea a càrrec de Roser Palol, un parell de visionats de vídeo i un Bingo a càrrec de l'humorista David Vilaseca. Aquest any hem realitzat un visionat de vídeo sobre Nicaragua i un berenar dins del cicle d'actes del Tomb Antirepressiu. De moment, però, estem centrant els nostres esforços en la publicació d'un fulletó mensual informatiu, crític i divulgatiu que pretén preparar el

LAURA BADIA

terreny per a una futura jornada sobre la immigració al nostre poble (per això el fulletó inclou entrevistes a diferents personatges de procedència diversa i intenta explicar la vida en el seu lloc d'origen i les causes que l'han dut a emigrar a Torà), i en la campanya de solidaritat i suport amb els nostres tres companys pendents de judici.

L'altre tema que ens té amb l'ai al cor és la falta d'un local social pagat per l'Ajuntament on el jovent pugui reunir-se, altrament anomenat "Cal Clarenes". És per això que, com heu vist, hem iniciat una campanya preguntant a la Casa de la Vila perquè el local està inaugurat des de 2003 si encara no hi hem posat els peus. Val a dir que s'han compromès a obrir-lo al públic en breu.

Ara que ja ens coneixeu, i per acabar, us animem a donar vida als nostres actes amb la vostra presència i participació. Informarem sobre properes trobades; com més serem, més riurem!

AAT (Assemblea Activa Torà)

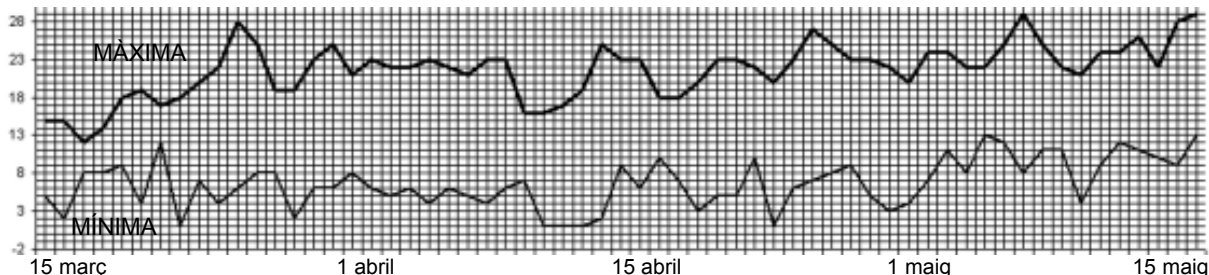

MARC BADIA

La temperatura de 15 a 15

PER FERMÍ MANTECA

DADES FACILITADES PER RAMON SANTESMASSES

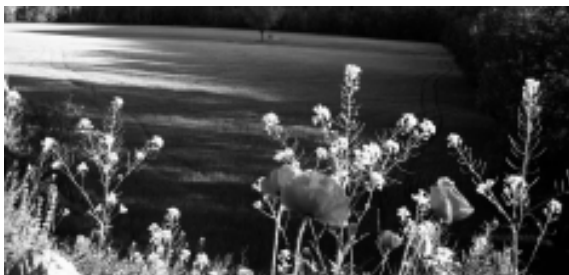
Que plougi, que plougi...!!!

Ja ho veieu: durant els dos mesos que portem de primavera ha caigut una misèria de pluja. Per altra banda, les temperatures han anat pujant amb valors que, a vegades, han superat el normal. La saó de les neus de l'hivern han anat minvant i les collites estan que fan pena. La meteorologia, un any sí i l'altre també, ens provoca ensurts i ha modelat en la gent durant segles un caràcter pacient, conservador i garrepa. Tot i que actualment l'economia no depèn només de la pluja i està cada vegada més diversificada, el temps meteorològic continua influint, i molt, en la nostra manera de ser. És per això que hem de tenir cura del medi ambient, perquè el canvi climàtic no es produeixi ràpidament i ens carreguem el planeta.

Bona entrada d'estiu!!!

PLUGES

19 març	7 litres
21 març	1 litre
8 abril	7 litres
18 abril	3 litres

REFRANYS:

- Juny assolellat i ben tronat, any de molt vi i de molt blat.
- Juny i juliol, ni col ni cargol.
- El juny diu al juliol: "Ja que jo no he plogut, tu fes un bon sol".
- Juny i juliol, els gats de cara al sol.

roba de casa

modes

albert

Rita Brau i Rius

Tel. 973 47 31 01 - TORÀ

**FUSTERIA
BACARDIT
DE CALAF, S.L.**

DECORACIÓ - CUINES - PERSIANES -
PARQUET - TREBALLS AMB LA FUSTA

Prior Farràs, 4 08280 CALAF
Tel i Fax 93 869 84 63

SOPA DE LLETRES

Vam anar a la 25a Caminada Popular de Torà i, des dels serrats, vam veure totes deu plantes, flors i arbres que donaven color al paisatge.

ENDEVINALLA

Neix a fora, es fica a casa i menja amb la gent a la taula.

ACUDIT

A Ivorra hi havia un pagès guardant un ramadet de cabres i ovelles. Para un Ferrari, baixen dos pijos i li diuen:

-Feu cara de ser pagès...
 -Sí, i n'estic molt content.
 -Vós feu cara de valent. A veure: feu un xiulet d'aquells de pastor tant forts...
 L'avi ja els va veure venir i, posant-se els dits a la boca, va xiular molt fluixet.
 -Caram, com és això? Quina vergonya! Què no sabeu xiular fort?
 -Mestres, tot té una explicació: quan les bèsties són grosses i a prop, no cal fer tant soroll!

SOLUCIONS

SOPA DE LLETRES: colza, ordi, rosella, garbana, blat, gínesta, timó, argelaga, romaní, alzina

ENDEVINALLA: La mosca

Farmàcia
MARIA FOIX MAS

Plaça del Pati, 5 - Tel. 973 473 220
 TORÀ (Lleida)

ROS
autoescola

tel. 973 551 011
973 460 164
973 462 028

FUNERÀRIA DE TORÀ
i COMARCA

J. TORNÉ

Servei permanent 24 h
973 390 862

SERVEI PER A PARTICULARS I
PER A TOTES LES COMPANYIES
D'ASSEGURANCES

REPRESENTANT:
JAUME TARRUELLA I SOLÉ
PLAÇA DE LA FONT, 10 - TORÀ
TEL. 973 473 423

PEIX FRESC / CONGELAT

PLAÇA DEL VALL, 10
25750 TORÀ LLEIDA
TEL. 473481

VILAMAR. S.C.R. - NIF. G-25362427

RESOL

SOLSONA

C/ Sant Nicolau, 4
Tel. 973.48 04 02
revelatges@fotoresol.com

- Reportatges professionals FOTO-VIDEO - DVD.
Demaneu-nos pressupost sense compromís.
- Revelatge de les teves fotografies DIGITALS i
analògiques en 1 HORA.
- Tot tipus de serveis fotogràfics i digitals.

FUSTA, ALUMINI I P. V. C.

Badia

Avgda. Solsona, 17
Tel. 973473181
25750 - TORÀ

**TALLER
MECÀNIC**

R. R.

REPARACIÓ I VENDA DE

- COTXES • MOTOS • BICICLETES
- MOTOSERRES • BOMBES D'AIGUA

Carrer Eras, 19

☎ (973) 47 33 27

25750 TORÀ (Lleida)

T Hostal - Bar
TRÈBOL

Ctra. d'Andorra, s/n.
Tel. 973 473 325
25750 TORÀ (Lleida)

PINTURA
I DECORACIÓ
TÀSIES

PINTURA INTERIOR I EXTERIOR, COL-LOCACIÓ DE PARQUET,
FRISO, PAPER, PANELS DE FUSTA,
RESTAURACIÓ DE MOBLES, PORTES, PERSIANES, LÀMPADES.

c/ Sant Jaume, nº 2 TORÀ Tel. 973473303

ANIVERSARIS

Amb el munt de milions d'euros que es gasten cada any els cavistes del Penedès promocionant el seu cava, com perquè algun espavilat antisistema encara li digui xampany. Però parlant de productes delirants, que ningú no s'espanti si veu en Rajoy brindant a Can Freixenet, amb un producte ej-panyol, que diria el Bono; perquè ni aquestes provocacions ni cap boicot serà capaç d'evitar que, aquest 2006, els catalans buidem d'etillics totes les bodegues. Casualment, enguany tenim un deute amb la història pàtria. I els deutes ja se sap, o es paguen o es beuen.

El fet és que amb l'acumulació de dies històrics que estem vivint, i suposant que cada ciutadà només prenguéssim una copa per cada efemèride, els nostres carrers serien impracticables, llefiscosos de vòmits i pixums. I és que durant el 2006 se celebren els 25, 50 o 75 anys de gairebé totes les entitats creades i per crear del nostre país. Per tant, lluny de sorprendre'ns, ens hauria d'ennorgullir que es convoquin macrobotellades arreu de Catalunya per enllestir, amb algunes hores, totes les celebracions. A la resta de l'Estat potser beuen massivament al carrer perquè als bars ja se sap... però a la nostra nacionalitat històrica ho fem per celebrar un grapat d'efemèrides dignes del record. Llavors, que no se'n parli més, tu. Que ja fem tard. Au, ara que si celebrem els 75 anys de la proclamació de la 2ª República, i copa de cava; ara que si commemorem els 75 d'Esquerra Republicana; i no ens oblidéssim pas de la proclamació de l'Estat Català per l'avi Macià... copa de cava, també... Al final, fins i tot celebraríem els tres quarts de segle de vida d'Unió Democràtica, que també toca.. i amb tant de cava, ja no ens vindria d'aquí recordar, emocionats, el tercer aniversari de les eleccions municipals votant

**Encetem una nova secció,
«NO EM FEU CAS...», amb
articles que faran reflexionar
i somriure als lectors més
intel·ligents, com són els de
Llobregós Informatiu**

l'Estatut més ambiciós, catalanista, verd i poligàmic del món mundial.

Ara que ja anem llençats, convindria fer una petita reflexió. Com que aquesta dinàmica és perillosa i cara, sobretot si ens enxampen les brigades alcohòliques - que no alcoholitzades - dels Mossos, ens

hauríem de replantejar la manera de celebrar les dates assenyalades. Potser sí que està bé embriagar-se l'Onze de Setembre amb alguna copa de més, ni que només sigui per ignorar la Cervera de Felip V, però no resistirem tot l'any en aquesta processó del beure. És per aquesta raó que, assessorat pels experts nutricionistes de suc Granini, recomano que celebrem la Diada Nacional i totes les altres festes més o menys íntimes, amb Zumos Don Simón. Perquè són més barats i, sobretot, perquè segons l'anunci són els únics suc «exprimidos directamente de las naranjas», no com els altres, que segur que estan fets a base d'oli de colza congelat.

I és que no em canso de banyar-me en la sort d'haver nascut en aquesta terra de castells. Perquè si no, segurament ara no podria felicitar l'APACT pels vint-i-cinc anys de la meravellosa Caminada Popular de Torà (CanPoTa, pels qui hi van beguts). Es veu que això d'aixecar-se un diumenge al matí, posar-se calça curta i, vinga pujar muntanyes i a endrapar coca amb xocolata, agrada força. En aquest cas, animo els organitzadors del més popular de tots els actes toranesos que, enlloc de pomes i taronges, arrodoneixin els punts d'avituallament amb suc Don Simón. I és que el camí cap a Figuerola ja és prou dret com per haver-lo de fer, a sobre, pet de cava, celebrant 25 anys de butllofes, cares cremades i *agulletes* generalitzades.

DISTRIBUÏDOR DE:
ROCALLA, S.A.

CIMENTS - RAJOLS
CERÀMICA - GRES
ARTICLES SANEJAMENT

Avgda. de Solsona, 18
Fax - Tel. 973 47 31 25
25750 TORÀ

MATERIALS PER A LA CONSTRUCCIÓ

Opells

Avgda. de la Generalitat, 8
Tel. 973 55 02 02
25210 GUISSONA

**BROKER
FONTANET S.L.**

CORREDORIA D'ASSEGURANCES
ASSESSORIA FISCAL, LABORAL
COMPTABLE EMPRESARIAL
JURÍDICA I INMOBILIÀRIA

Avgda. de la Generalitat, 3
25290 MOLLELLUSSA (Lleida)
tel. 973 712 233 • fax. 973 712 129

Comar. Indústria, 7
25500 LA POBLA DE SEGUR
tel. 973 68 50 04 • fax. 973 68 05 04

Passatge Caputxins, 1, 1r. 1a
43800 VALLS (Tarragona)
tel. 977 61 36 00 • fax. 977 60 35 03

Des d'aquest balcó obert, esperem la col·laboració d'aquelles persones que ens vulguin enviar els seus escrits literaris i els seus pensaments i records. L'equip de redacció valorarà cada un dels escrits i decidirà publicar el més adient. Moltes gràcies.
Avui publiquem una col·laboració de la Montse Torné.

EL DIA DE LA RELATIVITAT

Hi ha un dia, n'estic segura. Un dia en el qual no et creus res del que saps o veus. Un dia en el qual creus que allò que saps no ho saps pas tant com creus, sinó que més aviat ho saps a mitges...

Un dia en el qual les certeses absolutes es tornen relatives i, progressivament, vas dubtant d'allò que creus que saps i penses, fins que, també progressivament, acabes sorprenent-te de com havies pogut creure que sabies o pensaves tal o qual cosa; hi ha un dia en el qual, per unes hores, el teu món es relativitza.

Intentaré il·lustrar-ho: la imatge vindria a ser la d'un got buidant-se. Gota a gota l'havies anat omplint. El seu contingut havia esdevingut una barreja entre allò que saps o creus per cultura o convenció social -per exemple, "cal dinar entre la una del migdia i les tres de la tarda"-, allò que t'han ensenyat i, potser, has tingut la sort o dissort de comprovar empíricament -"el foc crema"- i allò que tu solet/a, fent ús del teu "coco", has inferit de les experiències que has viscut en aquesta vida -per exemple: per aprovar, cal estudiar-.

Doncs bé, hi ha un dia en què les minúscules gotes que omplen el got (que fan que tu siguis tu i no el teu

veí del 3r 1a), aquelles gotes que conformen el teu coneixement i determinen la teva personalitat, que condicionen els teus hàbits de vida i el teu caràcter, que estableixen els teus principis... s'evaporen lentament mentre tu les observes bocabadat, cara-desconcertat, amb els braços enlairats al cel i els palmells de les mans oberts en un intent de canalitzar el "per què?", que no acabes de poder pronunciar verbalment, (aquesta seria la imatge que il·lustraria el sentiment d'impotència) mentre s'encaminen cel amunt. El teu got es buida i tu no entens res.

Aquest és el dia al qual em refereixo. És el dia en què et lleves amb un interrogant enganxat al coll, finalitzant el teu cos. Vas pel carrer i res és com abans. Tot és susceptible de ser qüestionat. El dubte metòdic cartesiana et sembla aplicable a tot el que t'envolta. La fe, o el que entenem per creença en quelcom, l'existència del qual no podem comprovar o demostrar, t'ha abandonat. T'has llevat sent un individu sense fe: ets, doncs, un Descregut. Com a Descregut, sembla que el sentit de les coses se t'escapa. Fas i no saps quin sentit té el que facis. Així mateix, et sembla que el que l'altra gent fa tampoc en té massa, de sentit. Dubtes

Hi ha un dia que
dubtes del que veus,
del que menges, del
que beus, del que
tens i vols tenir... i la
vida et sembla un
sense sentit

del que veus, del que menges, del que beus, del que tens i vols tenir... la vida et sembla un sense sentit. Per què, tot plegat? ... Per què?...

És el que jo anomeno "dia de la Relativitat". És el dia en què ens sembla que no acabem d'entendre de què va tot això, tot això que anomenem "viure" i que representa la suma del que hem fet, fem o farem.

Aquest és un dia universal, comú en la vida dels homes i les dones que han existit i existiran... i això li dona una transcendència enorme, una importància humana absoluta. Podríem dir que aquest és el dia humà per excel·lència, el dia en què la nostra particularitat com a espècie (que vindria a ser la de pensar) es manifesta en tota la seva essència mitjançant el Dubte. Ara bé, qui diu "dia" diu "parell d'horetes". No obstant, n'hi ha que es passen la vida buscant el sentit a la seva vida: és qüestió de la persona en qüestió: amb els gustos, no hi ha disgustos, i punt. El moment al qual em refereixo vindria a ser, doncs, un estat anímic i mental (el de mirar-ho tot amb exagerada relativitat i intentar esgarrapar el Sentit de les coses que ens envolten) que se'ns fa estrany, que és peculiar i diferent; un dia en què ens sentim d'una manera determinada sense saber que TOTHOM s'ha sentit, s'està sentint o se sentirà exactament de la mateixa manera, almenys una vegada a la seva vida

perquè forma part de la nostra essència.

La Bellesa d'aquest estat rau en les contradiccions que genera: d'una banda, i siguem francs, a tots ens agrada tenir les coses clares. Diguem que és més

còmode i, si més no, considerem que hi tenim dret després d'haver-les pensat amb antelació; de l'altra, qüestionar-se el que sempre hem tingut per evident suposa començar a pensar de veritat les coses, per molt que ens sigui més difícil que mantenir les nostres idees clares durant tota la vida. Estem en constant evolució, així com els nostres pensaments i prejudicis. El món està canviant a una velocitat increïble i cal fer ús del nostre pensament crític, acostumar el nostre amic cervell a pensar dues vegades les coses que se'ns ofereixen, a tenir un filtre perquè no ens tractin d'ovelles...

L'home busca el sentit de les coses permanentment, encara que sigui de manera inconscient. Reivindico, doncs, el dia de la Relativitat com a dia en el qual tenim el privilegi de ser conscients de la nostra humanitat, de la nostra recerca constant del sentit del que fem i deixem de fer, del que som o volem ser. I és que algú (Fernando Savater), un dia, va dir que pensar no és tenir-ho tot clar, sinó començar a dubtar el que abans teníem per evident...

Fàbrica de làmpades - Torà
Tel. 973 468 100

Làmpades de
tots els estils
a preus
excepcionals

Horaris: matí de 2/4 de 9 a 2/4 de 2
tarda de 3 a 3/4 de 7
dissabte de 10 a 1

LES CUINERES DEL LLOBREGÓS

TEXT: MARIA MORROS

És indiscutible que a la Vall del Llobregós hi ha molt bones cuineres i totes amb un particular encant. Avui parlem de la Roser Sabata i Capdevila de la Casa Nova de l'Oliva d'Ardèvol. La Roser va néixer a Perecamp (Llobera) i als 3 anys es va traslladar amb la família a la Pletxa de Claret. Més endavant, va viure un any i mig a Torà fins que, en casar-se amb en Josep Maria, es va traslladar al domicili actual. De més jove li agradava força brodar però amb el pas dels anys la cuina va absorbir-li molt de temps ja que no solament cuinava pels de casa, sinó que la Roser, molt agosarada i amb gran empena va començar a cuinar paelles, calderetes (mongetes guisades), porc senglar i d'altres menges populars en les festes tradicionals

de diferents pobles: Ardèvol, Pinós, Claret, Ivorra, Hostal Nou, Torà i molts d'altres indrets. Un dinar de caramelles a Ardèvol fa 12 anys va ser l'inici d'aquesta activitat en la qual també hi col·laboren el marit i el seu fill Josep Maria. Rep moltes felicitacions a tots els pobles que va, en concret a Ivorra, per la festa de Pasqüetes i cuinant la paella per a 400 persones, va ser felicitada entre molts d'altres per Mossèn Fermí i per en Pep Cruz. Últimament l'han trucat del Consell Comarcal del Solsonès per fer uns tastets d'arròs a la Fira de Santa Llúcia de Navès. No va poder anar-hi però va valorar que pensessin en ella. Actualment col·labora amb un restaurant de la zona. Ens presenta un recepta gustosa i fàcil de fer.

LLOM AMB PINYA

Temps: 45 minuts.

Dificultat: mínima

Ingredients: 12 talls de llom, 4 talls de pinya en conserva, suc de la pinya, sal, oli d'oliva verge extra i farina.

Sofregit: 1 ceba mitjana, 1 rodanxa de pebrot vermell, tomàquet triturat i 1 polsim de pebre negre.

Picada: 7-8 ametlles, 7-8 avellanets, 1 pessic de pinyons

Elaboració:

En una paella amb oli hi fregim els talls de llom enfarinats. Es couen poc i es reserven en una plata. Amb el mateix oli fregim la pinya enfarinada. Triturem ben fi la ceba i el pebrot i l'afegim a l'oli de la paella i es cou fins que estigui ben confitat, aleshores s'hi tira una cullerada de tomàquet triturat i un polsim de pebre i sal. S'hi afegeix el suc de la pinya i es fa reduir fins que es torni cremós i amb textura espessa. Aleshores s'hi tira la picada, es barreja bé, i es tira tot sobre el llom i la pinya i ja es pot servir. Un bon vi negre en potencia el sabor.

Bon profit!

ALLOTJAMENT RURAL INDEPENDENT

- Masia amb capacitat per a 9 persones
- Llar de foc
- Banyera d'hidromassatge
- Calefacció central
- Televisió i fil musical a totes les habitacions
- Barbaoca
- Piscina pròpia a 1,4 Km.

Un tranquil
lloc d'encant rural

AGROTURISME 25752 Lloberola (Biosca) - Lleida (Spain)

Tel. 973 296 180 - 627 004 408 - 637 990 322

www.calvinaire.turismerural.com

EL CLUB D'ESCACS TORÀ TORNA A L'ELIT PROVINCIAL

El Club d'Escacs Torà ha aconseguit de forma brillant l'ascens a la categoria preferent després de jugar-s'ho tot en un únic partit de *play-off* d'ascens amb l'equip del Baix Segre el passat 7 de maig.

L'enfrontament, amb un final d'infart, va acabar amb un resultat de 6 a 4 a favor del Torà.

Els jugadors que han aconseguit el retorn a la màxima categoria provincial són: Jaume Badia, Ramon Padullés, Roman Raga, Josep Maria Travesset, Josep Argerich, Jordi Riera, Joan Josep Rovira, Ramon Oliva, Jordi Badia i Ramon Padullés (jr).

CICLOTURISME

FOTO: ARGAZKIMARTXA.COM

El passat 6 de maig es va celebrar a Balmaseda (Bizkaia) la III Marxa Cicloturista «La Balmaseda» amb 132 km de recorregut, en la qual van participar més de 700 corredors, entre els quals hi havia el Jordi Vilaseca, de Torà.

La marxa va transcórrer per tres províncies diferents: els primers 30 km eren per Bizkaia per entrar posteriorment a Àlaba per Amúrrio i introduir-se a Burgos pel port d'Orduña, de primera categoria.

La marxa va acabar novament a Balmaseda i durant tot el recorregut va estar marcada per la boira i l'asfalt moll.

Pl. de la Creu, 9 - 25750 TORÀ (Lleida)

Tf. i Fax: 973 473 103

Mòbil: 656 880 762

CEREAIS I LLAVORS TORRA, S.L.

C/ Palauet, s/n
25750 TORÀ (Lleida)

Tel. 973 473 433 - 973 473 372
Fax. 973 473 512

MALA TEMPORADA DEL C. FUTBOL TORÀ

El Torà continuarà un any més a la Tercera Regional, en una temporada per oblidar. De 24 partits només n'ha guanyat vuit, mentre que n'ha empatat cinc i perdut onze. El Torà, jugant en la tercera categoria regional, ha d'aspirar a quelcom més que al 8è lloc de 12 equips.

BITLLES

Aquesta no ha estat la temporada de les bitlles de Torà, que aquests darrers anys ens tenia acostumats a lluitar pels primer llocs en la Primera Divisió Provincial de la Lliga de Bitlles Catalanes. Després de jugar 22 partits, n'han guanyat 10 i perdut 12, ocupant el vuitè lloc de dotze equips. Ha destacat, però, el toranès Jaume Sangrà que, amb un total de 138 bitlles, ha estat el segon màxim bitllaire de tot Catalunya. El proper repte del club és el Campionat de Catalunya que es jugarà a Amposta el 4 de juny i en el qual hi prendran part 50 equips d'arreu del país.

BÀSQUET

Els resultats esportius d'aquesta temporada han estat els esperats, dins de les nostres possibilitats. Al marge de la competició, l'entitat ha consolidat el torneig de bàsquet 3x3 i ha organitzat el Trofeu Vila de Torà, que esperem celebrar cada any. El balanç de la temporada, fora del que és estrictament esportiu, també ha estat satisfactori: hem aconseguit 181 socis, s'han posat a la venda articles de *merchandising*, hem repartit sort en la loteria de Nadal, hem fet els nostres propis estatuts i som l'únic equip de la territorial que tenim *cheerleaders*.

De cara a l'estiu, pretenem fer el fi de festa per la revetlla de Sant Joan a les piscines de Torà, on tothom hi estarà convidat, i realitzar cursets de bàsquet per a la quitxalla.

Donem gràcies a totes les empreses i comerços que ens donen suport, en especial al nostre principal patrocinador, Komak, i a tota la gent que ens anima, partit a partit, i dels quals podem dir que són la millor afecció de la categoria. Gràcies a totes i a tots. *Joan Miramunt*

JOLONCH MATILLAS, C.B.

CENTRE COMERCIAL

C/ Eres, 14
25750 Torà (Lleida)
Telf. 973473217

CLÍNICA DENTAL
TORÀ

ADULTS - NENS
TOTES LES ESPECIALITATS

CHRISTIAN TAYEDA LEMA
Professor de la Universitat de Barcelona

De dilluns a divendres de 10 a 13 h. i de 16 a 20 h
Dissabtes, de 10 a 13 h

Dr. Maluqué, 1, 1er. 1a.
Telèfon 973 473 527
25750 TORÀ

enguixats i decoració

FRANCO, s.l.

Disseny i muntatges en:

 PLADUR

- * cornises
- * plafons
- * batacons
i sostres
desmuntables

c/. Baix, 17, 2n. · 25750 TORÀ (Lleida)
Tel. 973 47 34 35 · Tel. Mòbil 617 283 849

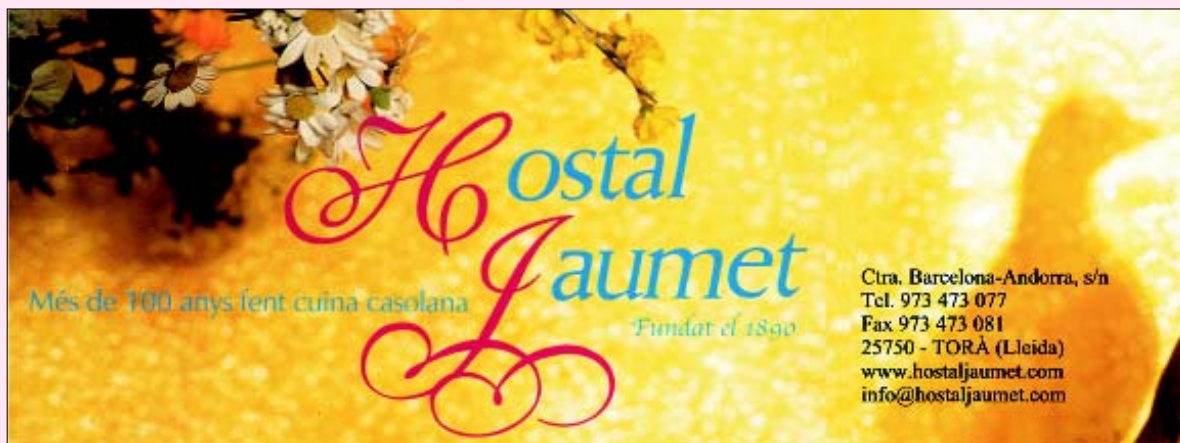
 VILAMU SA

Ctra. d'Andorra, 14
25750 TORÀ (Lleida) Tel. 973 47 30 61
Fax: 973 47 34 36

MARBRES, GRANITS, LLARS DE FOC, LÀPIDES., MATERIALS PER A LA
CONSTRUCCIÓ, MOBILIARI PER A LA CUINA I BANY, MAQUINÀRIA,
PINTURES, MUNTATGE DE PLADUR, ELECTRODOMÈSTICS

Hostal Jaumet
 Més de 100 anys fent cuina casolana
 Fundat el 1860

Ctra. Barcelona-Andorra, s/n
 Tel. 973 473 077
 Fax 973 473 081
 25750 - TORÀ (Lleida)
 www.hostaljaumet.com
 info@hostaljaumet.com

Electroinstal·lacions
JOAN MASANÉS BERTRAN

ELECTRICITAT, FONTANERIA, CALEFACCIÓ
 SERVEI I LLOGUER CAMIÓ AMB PLATAFORMA AÈRIA

Plaça del Vall, 34. 25750 Torà
 TEL-FAX: 973473200 mòbil 670881610

TALLER TORANÈS
 ANTONI FERRER

REPARACIÓ GENERAL
 GRUA PERMANENT

Castrol

Taller TORANÈS
 J.A. FERRER

REPARACIÓ GENERAL
 SERVEI DE GRUA PERMANENT
 SERVEI DE TAXI
 Ctra. Seu d'Urgell
 25750 Torà (Lleida)

Telf. 973 473 080 Mòbil 607559909